Günlük Siyasi Gazete

Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Yolunda

Gerçek

SAYI 143
21 EKİM 1979
PAZAR
500 Kuruş

Solda Beraberlik için yeni girişimlerde bulunacak olan

TSİP Sosyalist Siyasal Güçleri Kapsamlı ve Merkezi İşbirliğine Çağırdı

- **Dün taplanan TSİP Genel Yönetim Kuruluna sunulan Merkez Yürütme raporunda, solda dostluk ve işbirliği politikasının kalıcılığı için somut hedef ve program tesbiti öngörülüyor.**
- **Raporda, solda işbirliğinin sosyalistlerden başlayarak tüm ilerici güçleri kucaklayacak bir anlayışla ele alınması gerektiği belirtiliyor.**
- **Merkezi siyasal işbirliği önerisi tüm kitle örgütleriyle birlikte egemen güçlere karşı etkin ve dinamik bir devrimci-demokratik blok yaratılmasını hedefliyor.**

TSİP Genel Yönetim Kurulu, 2. Parti Kongresi'nden sonra toplu halde.

İstanbul (Gerçek Haber Merkezi — Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin dün başlayan Genel Yönetim Kurulu toplantısına sunulan Merkez Yürütme Kurulu raporu, bugüne dek izlenen sosyalist ve demokratik birlik politikalarının, önümüzdeki dönemde yeni somut girişimlerle kalıcı başarılara dönüşeceği belirtildi.

Raporda, 14 Ekim seçimlerinin sayısal sonuçları ve siyasal değerlendirmesi yapıldı. Bugün 6. cı sayfamızda yayınladığımız bu değerlendirmeden sonra, Rapor, Türkiye'de sosyalist hareketin birliği ve tüm devrimci-demokratik güçlerin birlikteliği sorununun artık daha da ertelenmesi mümkün olmayan bir görev olduğunun TSİP dışındaki çeşitli sosyalist ve ilerici siyasal çevrelerce de anlaşıldığı ifade edilmektedir.

14 Ekim seçimlerinde, en geniş kapsamlı merkezi siyasal bir seçim blokunun yaratılamadığı, bunun sorumluluğunun TSİP dışındaki bazı sosyalist güçlere ait olduğu, fakat buna rağmen, sağlanan merkezi ittifakın ve yerel demokratik eylem birliklerinin tarihsel bir kazanım sağlanması gerektiği belirtilen raporda özetle şöyle denilmektedir:

● Tüm olumsuzluklara, eksiklik ve aksaklıklara rağmen, solun birlikteliği ve solda işbirliği seçimlerden güçlenerek çıkmıştır.

● TSİP'in uzun yıllardır ısrarla çalıştığı solda işbirliği ve siyasal güçbirliği, somut meyvalarını vermeye başlamıştır. Bilindiği gibi TSİP, sosyalist hareketin bölünmüş olduğunu, ayrı örgütsel bütünlükler halindeki sosyalist siyasal güçlerin sağlam, ilkeli ve kalıcı zeminde birleşip merkezileşmesini savunmakta ve bu hedefe giden yolda, öncelikle sosyalist güçler arasında kalıcı ve sürekli işbirliğinin **merkezi düzeyde** gerçekleşmesini öngörmektedir. Şayet temel dünya görüşü açısından

Devamı s. 5, sütun 1'de

Gerçek Yeniden Haftalık Yayına Geçiyor

16 Haziran 1975'den beri yayınlanmakta olan Gazetemiz, Türkiye sosyalist ve işçi hareketinin sesi oldu. Bir ajitasyon organı olarak başlangıçta düzenli olmayan aralıklarla yayınlanan Gazetemiz, 1977 Ekim ayından sonra 15 günlük düzenli yayın yaptı, daha sonra, 1978 yılında 1 Mayıs'dan itibaren aralıksız olarak haftalık bir ajitasyon gazetesi olarak yayınını sürdürdü. Gerçek haftalık gazeteye dönüştükten sonra etki alanını genişletip yaygınlaştı.

Sosyal demokrasinin iflas ettiği, buna karşılık gerici-faşist güçlerin yeni tertipler peşinde koştuğu bir dönemde yapılan 14 Ekim seçimleri, gerek anti-faşist mücadele açısından, gerekse bu hareketin mihveri sosyalist politik hareket bakımından büyük önem taşıyordu. Özellikle, 14 Ekim seçimlerini sosyalist hareketin birliğine ve solun birlikteliği yolunda değerlendirmek tarihsel bir görevdi. Gazetemizin desteklediği Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, seçim platformunda bütün olanaklarını solda merkezi işbirliğine ve genel olarak devrimci-ilerici güçlerin beraberliğine sunmuştu. Bu yolda Devrimci Demokratlarla kurulan merkezi seçim işbirliği ve bazı illerde yerel düzeyde gerçekleştirilen anti-faşist demokratik eylem birlikleri Türkiye'de sosyalist hareketin birliği ve solun birlikteliği konusunda yeni

Devamı s. 5, sütun 4'de

Kaçmaz: «Solda Birlik İçin Yeni Girişimlerde Bulunacağız»

- **Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, partisinin Genel Yönetim Kurulu toplantısının açış konuşmasında, «Hem soldaki işbirliklerini genişletecek, hem de daha sistemli, ilkeli ve kalıcı birliklerin etkin bir şekilde örgütlenmesini sağlayacak bir politika izleyeceğiz. Çünkü gericiliğin ve faşizmin hız kazanan yeni saldırıları karşısında emekçi halkın, demokratik güçlerin ayakta kalabilmeleri, saldırıyı defedebilmeleri ve faşizme geçit verilmemesi için başka çare yok» dedi.**

İstanbul (Gerçek) — Partisinin seçim sonuçlarını değerlendirmek için toplanan Genel Yönetim Kurulu'nun açış konuşmasında, Genel Başkan Ahmet Kaçmaz, seçimlerde parsayı toplayan gerici - faşist güçlerin saldırılarını yoğunlaştıracaklarını, faşist tehlikeye karşı demokrasi güçlerinin birliğinin hayati önem kazandığını, seçimlerde solun ilerlediğini fakat sol potansiyelin kat kat fazla olduğunu, çareyi solda gören emekçilerin birlik özlemlerini oylarıyla somutlandırdıklarını belirterek, Partisi'nin izleyegeldiği birlikçi politikanın seçim döneminde kazandığı başarının, seçim sonrasında da hızla sürmesi için şartların olgunlaştığını, genis kapsamlı işbirlikleri için yeni girişimlere ve yoğun çabalara başvuracaklarını söylemiştir.

Kaçmaz özetle şunları söylemiştir :

«Seçimlerde parsayı toplayan gerici güçler oldular.

Devamı s. 5, sütun 1'de

Baştürk: «İşçi sınıfının siyasal bölünmüşlüğü faşizmin yenilmesini geciktirmektedir»

- **Seçim sonuçlarının değerlendirildiği DİSK Yürütme Kurulu toplantısından sonra bir açıklama yapan Baştürk, iki büyük parti arasında tahtıravalli oynandığını söyledi.**
- **Baştürk açıklamasında işçi sınıfının siyasal bölünmüşlüğü yüzünden sosyalist potansiyelin tam olarak değerlendirilemediğini belirtti**

İstanbul (Gerçek) — 14 Ekim seçimlerinin genel sonuçlarını değerlendirmek üzere toplanan DİSK yürütme kurulu toplantısından sonra genel başkan Abdullah Baştürk bir açıklama yaparak görüşlerini belirtti. Seçimlerde toplumsal gelişme açısından önemli ipuçları bulunduğunu belirten Baştürk şunları söyledi:

14 Ekim sonuçları Türkiye toplumunun siyasal duyarlılığının ve erginliğinin hızla gelişmekte olduğunu ortaya koymuştur. Seçim sonuçları, parlamenter transferlerine, boş vaatlere dayalı anlayışın iflasının kanıtı olmuştur. Seçim sonuçları ne sağcı partilerin çığırtkanlığını yaptığı gibi toplumun sağa yönelmesi ile sonuçlanmıştır, ne de soyut vaatler ile kitleleri peşlerinde sürükleyebileceklerini doğrulamıştır.

Seçim sonuçları toplumun sınıfsal çıkarları doğrultusunda billurlaşan bir saflaşmayı hızla gerçekleştirmekte olduğunu, siyasal tercihlerin, kişilere, düzen partilerine duygusal bağlılıklarla yapıldığı dönemin geride kalmakta olduğunu ortaya koymaktadır.

Geçtiğimiz hükümet döneminde, «demokratik sol» olarak, adlandırılan Hükümet programına rağmen bütünüyle sağ bir uygulama yapılmış zenginler daha da zenginleşirken, geniş emekçi kitlelerin yoksullaşması hızlanmıştır. Bu durum, büyük vurgunlar vuran zenginleri bile tedirgin edecek boyutlara ulaşmıştır.

DİSK, IMF ile sürdürülen pazarlıklar süresince, İMF dayatmaları, toplumun üzerindeki baskının artırılması, hak ve özgürlüklerin daha da kısıtlanmasını gündeme getirdiğini ısrarla vurgulamıştır. Seçim sonuçları, bu

Devamı s. 5, sütun 6'da

DKB: «Demokrasi güçlerinin birliği sağlanmalıdır»

Demokratik Kadın Birliği Merkez Yürütme Kurulu tarafın_

Devamı s. 5, sütun 5'de

SGB: «Gençliğin Demokratik Güçbirliği Kurulmalıdır»

Orta dereceli okulların açılması üzerine yayınlanan SGB bildirisinde, «Örgütümüz, önümüzdeki dönemde daha da azgınlaşacak olan faşizme ve yasal gericiliğe karşı, anti-faşist öğrenci güçlerinin ortak mücadelesi ve gençliğin demokratik güçbirliği oluşturmaya çağırmaktadır» deniliyor.

Orta dereceli öğretim kurumlarında yeni öğrenim yılının başlaması nedeniyle bir bildiri yayınlayan Sosyalist Gençler Birliği Merkez Yürütme Kurulu, tüm gençlik örgütlerini öğrenci gençliğin anti-faşist mücadelesi doğrultusunda güçbirliği oluşturmaya çağırdı. Ülkemizde iki eğitim çıkmazı ve öğrenci gençlerin sorunları üzerinde duran SGB bildirisinde, öğrenci gençliğin demokratik kitle örgütünün kurulması sorununun aciliyeti vurgulandı. SGB Merkez Yürütme Kurulu tarafından yayınlanan bildiride özetle şöyle denilmektedir:

Yeni bir öğretim dönemine daha girmekteyiz. Yüzbinlerce öğrenci binbir sıkıntı ve zorluklar içinde okullara başladı. İçinde yaşadığımız kapitalist sömürü düzeninin bir sonucu olan zamlar, öğrenci-

Devamı s. 5, sütun 1'de

Gerçek Durum

Solda Yeni Bir Dönem Başlamıştır

Milliyetçi Cephe'nin politikacıları ve sağcı basının borazancıbaşları başta olmak üzere bütün sağcı, gerici, faşist güçler ve onların hertürlü çığırtkanları, 14 Ekim seçimlerinden sonra Türkiye'de yeni bir dönemin başladığını, efendilerine çığlık çığlığa müjdelemek yarışı içindeler.

Onların başladığını ilân ettikleri, dönem yeniliği gerçekte «yeni» baskıların, «yeni» yoksulluklarin, «yeni» kan ve gözyaşlarından başka bir şey değildir. Çünkü Türkiye'nin siyasal ve toplumsal yaşamında halkımıza bugüne değin sömürü, pahalılık, işsizlik, sefalet, zulüm ve zorbalıktan başka birşey getirmemiştir. Bu nedenle, bütün bu melânetin daha da artacağı bir dönemin halk açısından **yeni** olan hiçbir yanı yoktur.

Ama Türkiye'nin siyasal ve toplumsal yaşamında artık «YENİ» olan birşey vardır. 14 Ekim seçim platformuyla açılan ve seçimlerden sonra kendisini bütün göstergeleriyle ortaya koymaya başlayacak olan bir **yeni dönem** gerçekten vardır. Ve bu yeni dönem, sağcı - gerici - faşist güçlerin ilân ettikleri yeni yeni sömürü ve gözyaşından, yani aslında **yeni olmayan**'dan gerçekten farklıdır. Bu dönem, gerçekten yenidir. Türkiye'de yeni bir çığırın açıldığını bu anlamda kıvançla söyleyebiliriz.

Evet... 14 Ekim seçimleriyle birlikte Türkiye'de **yeni** bir çığır açılmıştır. Bu yeni dönem, solun bölünmüşlükten, devrimci-demokratik mücadele güçlerinin dağınıklıktan kurtulmaya başladığı dönemdir.

Devamı s. 5, sütun 7'de

Gedik taşı

Dünya barışına «katkıda» bulunanlara verilen «Altın Merkür» ödülü kime verildi biliyor musunuz?

Türk işadamı Sakıp Sabancı'ya!

Ödül töreni kimin himayesinde yapılacak biliyor musunuz?

Ulusunu ABD'ye satan Enver Sedat'ın.

Anlaşıldı şimdi değil mi?

«Bozacının şahidi şıracı».

Salih Yıldız'ın CHP'ye katılma töreni.

Transfer piyasası canlandı, AP-CHP:2-1

- **Bağımsız Sakarya Milletvekili AP'ye girerken bağımsız bakanlardan Yıldız da CHP'ye girdi.**

Ankara (a.a.) — Bağımsız Sakarya Milletvekili Barbaros Turgut Boztepe bu sabah törensiz AP'ye girmiştir. Boztepe'nin girmesiyle, AP'nin Millet Meclisi'ndeki sandalye sayısı 183'e çıkmıştır.

Boztepe'nin partiye giriş beyannamesi, AP Genel Başkanı Süleyman Demirel tarafından imzalanmıştır.

Boztepe, daha önce CHP'den istifa etmiş, bağımsız olarak parlamentodaki görevini sürdürmüştü.

Öte yandan Van bağımsız milletvekili ve Sosyal Güvenlik Bakanı Salih Yıldız önceki gün CHP Genel Merkezi'nde düzenlenen bir törenle CHP'ye girdi.

Seçim sonuçlarının değerlendirilmesi

5 Haziran 1977 / 11 Aralık 1977 / 14 Ekim 1979 seçim sonuçları itibariyle

- **Gericiler Cephesi ve Demokrasi Cephesi'nin karşılaştırması**
- **Demokrasi cephesinin durumu**
- **Bilimsel sosyalistlerle diğer sol güçlerin karşılaştırması**

Yazısı 6. sayfada

Stokçuluk ve Karaborsacılık aldı gidiyor

Yağ fiyatları tümüyle stokçuların kontrolünde

- **Yağ stokçuları bir kaç ay içinde büyük vurgun lar vurdular ve vurmaya devam ediyorlar Bitkisel yağlar ve margarinler yeterli miktarda üretildiği halde stokçuların, aracıların elinde «yok» haline dönüştürüldü. Yeni fiyatlar verildikten sonra bulunmayan yağlar piyasaya doluşacak.**

Tariş'in yağ üretimi sürüyor ama, stokçuluk ve karaborsacılık da halka aman vermiyor.

Geçtiğimiz aylar içinde Türkiye'de en çok yokluğu çekilen malların başında bitkisel yağlar ve margarinler geliyordu. Seçimler öncesinde piyasada yağ bulunduğu ve dağıtım merkezlerine bol miktarda yağ verildiği bildirilidği halde bu yağlar bir türlü halkın eline ulaşamıyordu. Seçim sonrasında CHP nin kesin olarak yenilgisinden sonra stoklanmış olan yağlar yavaş yavaş piyasada arzı endam etmeye başladılar. Ancak gerek nebati, gerek bitkisel yağ yapımcıları, yağ fiyatları artmadığı takdirde eldeki stoklar biter bitmez yeniden yağ sıkıntısı yaratacaklardır.

Bitkisel yağ sanayii denildiği zaman bunun çeşitlerini belirtmek gerekir. Türkiye'de ayçiçeği, pamuk, zeytinyağı, kolza, soya, yerfıstığı, haşhaş, susam, mısırözü, keten, kenevir yağlarının yanında aspir, palemir, çay tohumu, üzüm çekirdeği, melengiç yağları üretilmektedir. Bunların içinde halkın günlük gereksinimleri için en çok kullandıkları zeytinyağı, mısırözü ve ayçiçeği yağları bulunmaktadır.

Ayçiçeği konusunda ülkede 14 hamyağ tesisi vardır. Bu tesisler tam kapasite ile çalıştıkları takdirde 645.000 ton ayçiçeği yağı üretebilirler. Zeytinyağı, diğer nebati yağlardan ayrı olarak rafineye gerek duyulmadan natürel halde yenebilen tek nebati yağdır. Zeytinyağı sanayii teknik güç ve kapasite yetersizliği içindedir. Bugün hâlâ bir asır önce icad edilen presler kullanılmaktadır. Zeytin tanelerinin iyi bir yemeklik yağ olarak kullanılabilmesi için hasattan sonra hemen işlenmesi gerekmektedir. Aksi takdirde küflenme ve koku meydana gelmektedir. Oysa Türkiye'de tesislerin yetişmemesi nedeniyle genellikle zeytinyağı üretimi hiçbir zaman vaktinde yapılmamakta ve çoğunlukla yağ çürümektedir.

Bu yıl büyük ölçüde kıtlığı çekilen zeytinyağı 1978 tüketim ve stokları hiç de sanıldığı kadar düşük değildir. 1977-78 yılları içinde 80 bin ton zeytinyağı tüketilmiş ve 40 bin ton da stok olarak ayrılmıştır. Ancak 79 yılı üretimi henüz işlenmemiş, eldeki stoklarda bakanlıkça üreticinin istediği fiyat ve

Devamı s. 5, sütun 1'de

Sağlık Bakanının Basın Toplantısı Üzerine

Rıfat GÜNEY
Eczacı

Sağlık Bakanı Dr. Mete Tan, giderayak bir basın toplantısı yaptı. 18 Ekim tarihli gazetelerin yazdığına göre, bu basın toplantısında Dr. Tan, Bakanlığı sırasında başardığı! işleri anlatıyor. Özellikle Tam Süre Çalışma Yasası ve ilâç konularındaki açıklamaları üzerinde durulmaya değer.

TAM GÜN FİYASKOSU

Önce yasanın adı üzerinde biraz duralım. Ne demektir «Tam Gün Çalışma» ve tam gün çalışma yasası? Yani bu ülkenin işçisi, köylüsü, memuru ile tüm çalışanları, bu arada sağlık emekçileri bugüne kadar yarım gün çalışıyorlardı da, halkımızın sağlığı son günlerde çok bozulduğundan sağlık personelinin tam gün çalıştırma gereği yeni yeni mi ortaya çıktı? Yoksa herkes tam gün çalışırken yalnız sağlık personeli yarım gün çalışıyor, sonra yan gelip yatıyordu da bu adalete sığmaz; onları da tam gün çalıştırıp yasa zoruyla eşitliği sağlıyalım mı denildi?

Ne o, ne bu.. İşin gerçeği; bugüne kadar doktorlar yarım gün kamu sağlık kuruluşlarında çalışıp, yarım gün de özel muayenehanelerinde çalışabiliyorlardı. Hem devletten maaş alıyorlar, hem de özel muayenehanelerinde halkı soyabiliyorlardı. Devlet personel yasasına göre, memurların bir başka işte çalışmaları, ticaret yapmaları yasaklanmıştı ama, doktorlar için bu yasa hükmü uygulanmamış, onların hastalık ticareti yapmalarına göz yumulmuştu. Cumhuriyet hükümetleri bu yasa hükmünü çalıştırırlarsa devletin sağlık kuruluşlarında doktor kalmayacağından korkuyorlardı. Ama bir yandan da hiç bir devlet memuruna tanınmayan bu ayrıcalık ortadan kalkmalıydı. Devlet, kendi memurlarının, üstelik kendi olanaklarını da (hastahane, araç, gereç) gibi kullandırarak, sağlık gibi yaşamsal bir konuda, ticaret yapmasına uzun boylu göz yummamalıydı. Hele sosyal demokrat etiketli bir hükümet, doktorları, diğer devlet memurları gibi yalnız devlet hesabına ve halk için çalıştırabilmeliydi. İsteyen, özel muayenehanelerinde ticaretine devam edebilir, bilgisini ve emeğini yalnız parası olanın hizmetine sunabilirdi. Ancak küçük bir sorun vardı; devletin sağlık kuruluşlarında özel muayenehanelerini kapatarak çalışmayı kabul eden doktorlara bu özverilerinin! karşılığı verilmeliydi.

İşte, «tam süre çalışma» gibi garip bir adı olan yasa ve başkaca hiç bir devlet memuruna ödenmeyen «tam süre çalışma tazminatı» gibi bir tuhaflık da böylece ortaya çıkmış oldu. Bu tazminat gerçi sadece doktorlara verilmiyordu. Diğer sağlık personeli de ayıp olmasın diye bu tazminattan yararlandırıldı. Ama bu, doktorlarınkine oranla ancak bir sus payı ölçüsündeydi. İş bu kadarla kalsa idi iyiydi. Yasaya, başta serbest, özellikle kamu sağlık kuruluşlarının olanaklarını kullanarak muayenehanelerinde hasta soyup ayda yüzbinlerce lira gelir elde edenler ve tıp fakültelerinde köşe başı tutup tıp bilimine hizmet yerine, hasta sırtından cep doldurmaya alışmış kürsü ağaları karşı çıktılar. Çıkar çarklarına çomak sokulan bu tıp tacirlerinin yasaya karşı çıkmaları doğaldı. Ne var ki Sağlık Bakanlığı ve hükümet bu gibilere boyun eğdi. Yeni bir tam süre çalışma yönetmeliği hazırlandı. 1 Ekim tarihli resmi gazetede yayınlanıp yürürlüğe giren bu yönetmeliğe göre; hem doktorların tam süre çalışma tazminatları artırılıyor, böylelikle diğer sağlık emekçileri ile aslında var olan ücret uçurumu derinleştiriliyor, hem de evde hasta bakma adı altında yeniden hasta hekim arasına para ilişkisi sokuluyor ve ticarete devam deniliyordu.

İLAÇ İŞİNE GELİNCE...

Sağlık Bakanı Doktor Tan, aynı basın toplantısında «farmasötik ve tıbbi müstahzarlar yasa tasarısı»nın hazırlanarak parlamentoya sunulduğunu açıklıyor. Bu tasarı aslında 1928 tarih ve 1262 sayılı «İspençiyari ve tıbbi müstahzarlar kanunu»nu değiştiren bir tasarı. Bu yasa adlarını meslekten olmayanların anlaması pek olası değil. Türkçesi; ilaç ithalini, imalini düzenleyen fiyat ve kalite denetimine dair hükümler taşıyan bir yasa bu. Görüldüğü üzere elli yıldır olduğu gibi duruyor ve bir türlü değiştirilemiyor. Çünkü bu yasaya da ilaç fabrikatörleri karşı çıkıyorlar. Sağlık Bakanı Tan, zamanında da çıkarılamayan bu yasa ayrı bir yazı konusu. Ancak Dr. Tan, «ilâç denetimine yeni esaslar getirilecek ve Bakanlığa ilaç imal, ithal ve dağıtma yetkisi verilecektir» diyor. İlaç üretiminin denetimine dair bir kanun değişikliğinin 50 yıldır bir türlü gerçekleştirilemediği ilaç sektöründe, bir Sağlık Bakanının giderayak 'ilaç imal, ithal ve dağıtma yetkisinin Sağlık Bakanlığına verilecektir' demesi işin lafta kalacağını bilen ama yıllardır bu işlerin devlet tarafından yapılması gerektiğini söylemiş ve bunun savaşımını vermiş insanların üzerinde acı, buruk ve kederli duygular uyandırıyor.

Aspirin yedi liradan yirmi liraya, Dr. Tan zamanında yükseldi. İlâç fiyatlarına Dr. Tan zamanında yüzde 300'e varan zamlar gelmiştir. Yeni ilâç fiyatları ile karşılaşan hastaların, «olur ama bu kadarı da olur mu?» diye döğünmekten fizik sağlıklarından geçtik, ruh sağlıkları bozulmaktadır. Durum bu iken basın toplantısı yapıp «Türkiye'de ham madde imalatına geçilmediği sürece, ilâç fiyatlarının artmasının önüne geçmek mümkün değildir» diye, malumu ilan etmenin kime yararı dokunacaktır.

ARA SEÇİMDEN SONRA GÖREVİMİZ

Hasan İzzettin DİNAMO

Ara seçimler, sol adına olumsuzlukla bitti. Her olumsuz olayın bir uyarıcı yanı olduğu gibi, bu olumsuzluğun da bir doğruya parmak bastığı görüldü. Türkiye'nin iyi niyetlerle, büyük tehlikeler içinde doğarak bugünlere gelen sol partileri, işçi sınıfının sayısız insan yığınlarına seslendikleri halde, sağın oyları karşısında küçük oy denebilecek oranda oy alabildiler. Demek ki, işçi sınıfının bin görmüş insanları, solun birbirine sırt çevirmiş örgütlerine güvenemediler. İşçi sınıfının bilinçli yığınları, kendilerinin sığabilecekleri dev partiyi, işçi, emekçi örgütünü beklemektedirler. Bizim, küçük partilerle toplumsal örgütlenme gereksinimine yanıt vermeğe çalışmaktaki yanlış gerçeği, ne yazık ki, hep karşımızdaki düşman kampın örgütlüğe giden yolları hâlâ dikenli tellerle kapalı tutmalarından ileri gelmektedir. Sosyalist eylemimiz başından beri el yordamıyla ilerlediğinden, tam olarak serpilip güçlenme, kurumlaşma olanağı bulamadı. Ufacık bir kış güneşi görünce meydana çıkıp yan yana gelişimiz öyle çabuk, öyle hazırlıksız olmaktadır ki, her an azgın kurtların ağaçlıkta pusuda olduğunu bildiğimizden, kurban gitmemek için de durmadan can kaygısı içinde korunma önlemleri almakla zaman öldürmekteyiz.

Burjuvazi ise sere serpe örgütlenmekte, devletin kesesinden paralar alıp örgütleri için harcamakta, durmadan işçi sınıfının kımıldamaması için onun çevresinde ateşten kozalar örmekte, onları doğuşlarından ölüşlerine dek metropolis insanları olarak yirminci yüzyıl köleliği içinde çalıştırıp sömürmektedir. İşçi sınıfının durumu, Avrupanın birkaç büyük ülkesi dışında, hiç bir ülkede siyasi bakımdan pek parlak değildir. Bu ülkelerin işçi sınıfı insanları, tanrı gücü gibi birleşen anamala ve düzene ancak büyük, sıkı disiplinli parti örgütleriyle karşı koyar, ona uyruma altmekten kurtuluyorlar. Biz de az zamanda Muhammed Ali'nin dev yumruklarını andıran siyasi örgütlerimizin yumruklarını bileyip dev eldivenlerimizi giymeliyiz. Güzel iyi niyetlerden, güzel düşüncelerden, devrimci düşlerden yararlanılarak kurulmuş olan devrimci partilerimizin birer kardeş olduklarını bilerek el ele vermeleri zamanı gelmiştir (Şunu da diyelim) geçmektedir. Devrim düşünceleri pembe bulutları altında bütün gönüller, aynı ılık gül kokularıyle dolu özgürlük bahçelerindedirler. Devrim düşünceleri, bütün düşmanlıkların buzlarını eritir. Bizim kimi çaptan düşmüş politikacılar, televizyonda «yüzyılımızın milliyetçilik yüzyılıdır» derken, hiç de Fransız devrimiyle doğmuş olandan değil, faşizmin kılıfından sözetmiş oluyor. Çağımız sosyalizm çağı olduğunu yeryüzü eylemleri göstermiyor mu? Sosyalist yığınları dünyanın başından astığı gibi Türkiye'nin de başından aşıyor. Ancak, bizde kendi halinde kalmış can yüzbinlerce cevherli genç insan, faşizm gibi silahlanarak, gerekli büyük örgütünden uzakta, boş yere kan dökmekte, can vermektedir. Bütün bu grupların kendini birleştirerek bir konuluna girerek büyük partinin kapısını çalacağı gün yakındır. Bu deneyimli gençlik, işçi sınıfının tek büyük partisinin onurlu saflarında yerini alacaktır. Kocaman, onurlu işçi örgütlerimiz, işçi sınıfımızın ortasında, yanı başında, örnek güçler olarak durmakta, hepimize moral güç aşılamaktadır. Bu örgütlerin ne zor koşullar altında kuruldukları düşünürsek, bizim işimizin kolaylığı anlaşılır.

Her şeye karşın işçi sınıfının örgütlerini her zaman korkunç sınavlar bekler. Burjuvazi, gücünü denemek üzere, arasıra kendi yaptığı yanlışlıkları yükleyecek adam ararken, işçi sınıfının adamlarına saldırır. Bu, bütün kapitalist ülkelerde olduğu gibi, bizde de böyle oldu olmaktadır. Burjuvazi, herzaman arslanın ağ-

Devamı s. 5, sütun 3'de

SOSYALİST ÜLKELERDEN

Dünyanın ilk kadın kozmonotu Valentina Nikolayeva-Tereshkova, bugün Sovyetler Birliği Kadın Örgütünün Başkanı Yüce Sovyet'de halkvekilidir.

Sosyalist Ülkelerde Kadın-Erkek Eşitliği

Dünyada ilk kez kadınlara bütün alanlarda aynı çalışma için eşit ücret, devlet idaresinde, üretimde vs. erkeklere verilen aynı haklar SSCB'de sağlanmıştır.

Kadınların katkısı olmaksızın, eğitim, bilim, tıp, sanat, uzay çalışmaları akla gelemez.

SSCB parlamentosunun üçte birini kadın halkvekilleri teşkil ediyor. Kadın halkvekilleri doktor, öğretmen, mühendis, işçi olmak üzere çeşitli meslek dallarından geliyor.

Bilim sahasında çalışan mevcut bilimcilerin beşte ikisini kadın bilimciler oluşturuyor. 440.000 kadın bilimci çalışıyor.

Tıp alanında çalışan kadınlar büyük bir sayıya ulaşıyor. Mevcut doktorların dörtte üçü kadın! 142.000 kadın doktor görev yapıyor.

Eğitim sahasında çalışan kadınların oranı da çok yüksek. Öğretmenlerin beşte ikisini kadınlar oluşturuyor.

SSCB'de 15 000 kadın yazar, yazarlar sendikası üyesi.

Bursa'daki 3 işyerinde yetki Maden-İş'in

Bursa — Bursa'da metal işkolunda bulunan Mako, Elba ve Cemtaş adlı işyerlerinde çalışan toplam 1008 işçi adına toplu iş sözleşmesi yapma yetkisini DİSK'e bağlı Türkiye Maden-iş sendikası kazandı.

Orhangazi ilçesinin Gedelek köyündeki Elba fabrikasında örgütlü bulunan diğer sendikaların çalışma müdürlüğüne üye fişi vermemesi nedeniyle, bu işyerinde yetki DİSK Maden-iş'e verildi. 280 işçinin çalıştığı Cemtaş'ta, çalışma müdürlüğüne 206 üye bildiren Maden-iş, öteki sendikalara rağmen yetkiyi kazanmıştır. 690 işçinin çalıştığı Mako'da ise, bölge çalışma müdürlüğüne üye kişi bildirerek yetki isteyen üç sendikadan Maden-iş'in 540, Metal-iş'in 358 ve Çelik-iş'in de 69 geçerli üyesi olduğu kararıyla toplu sözleşme yetkisi yine Maden-iş'e verildi.

Öteyandan, Türk metal-is sendikası Bursa şubesinin Mako'daki yetki kararı ile ilgili olarak iş mahkemesine başvuracağı açıklandı.

Tek Ges-İş: «İşçiler açlığa mahkum edilmek isteniyor»

Ankara — Türkiye Elektrik Su ve Havagazı İşçileri Sendikası (Tek Ges-iş) genel başkanı Selahattin Sayın, İMF istekleri doğrultusunda işçi ücretlerinin dondurulması çabalarının yoğunlaştığını belirterek, «işçiler açlığa mahkûm edilmek isteniyor» dedi.

Türkiye Elektrik Kurumu'nda yetki tespitinin başlaması nedeniyle bir açıklama yapan DİSK'e bağlı Tek Ges-iş sendikas genel başkanı, Devlet Personel Dairesi tarafından hazırlanan bir tasarıyla kamu kesiminde çalışan tüm işçilerin memur statüsüne geçirilmesinin öngörüldüğünü hatırlatarak, «aynı tasarı, tüm kamu çalışanlarının özgürce örgütlenme hakkını ortadan kaldıracak hükümler taşımaktadır» dedi.

Tek Ges-iş Genel Başkanı Selahattin Sayın özetle şöyle konuştu: «KİT zararlarının önlenmesi bahanesiyle, İMF istekleri doğrultusunda ücretler dondurulmak istenmektedir. Kısacası, Burjuvazi sarı sendikalarla el ele DİSK'i kamu kesiminden silme ve ücretleri dondurma, hiç olmazsa asgari düzeyde tutma çabasındadır. Artan hayat pahalılığı ve enflasyon karşısında gerçek ücretler günden güne düşmektedir. İşçiler açlığa mahkûm edilmek istenmektedir.

DEVRİMCİ-SAĞLIK-İŞ İZMİR'DE TOPLU SÖZLEŞME İMZALADI

İZMİR (THA) — DİSK'e bağlı Devrimci-Sağlık-İş Sendikası İzmir Özel Sağlık Hastahanesi'nde çalışan 150 üyesi adına toplu iş sözleşmesi imzalayarak işçi ücretlerine aylık iki yıl için toplam 10 bin lira artış sağlamıştır.

Özel Sağlık Hastahanesi işvereni ile sendikanın İzmir Şube yöneticileri dün, hastahanede düzenlenen törenle toplu iş sözleşmesi imzaladılar.

Devrimci-Sağlık-İş Sendikasının bayan şube başkanı Işık Tuğrultekin, toplu sözleşmeyle sağlanan haklar konusunda bir açıklama yaparak sözleşmenin 1 Nisan 1979 dan başlayarak geçerli olduğunu söyledi.

NUSAYBİN'DE TARIM İŞÇİLERİ GREVE GİDİYOR

Diyarbakır (THA) — Mardin'in Nusaybin ovasındaki pamuk tarlalarında çalışan 10 bin 500 tarım işçisi, sendika ile işveren arasında çıkan toplu iş sözleşmesi uyuşmazlığı nedeniyle greve gidiyor.

Pamuk tarlalarında 40 ayrı işyerinde çalışmakta olan tarım işçilerinin ücretlerin artırılması yönündeki taleplerinin karşılanmadığı, idarî makamların da yardımcı olmaması halinde grev uygulamasının kaçınılmaz hale geleceği belirtiliyor.

ESKİŞEHİR BELEDİYESİ FAŞİST KARARGAHI OLDU

Eskişehir Belediyesini AP'li Hicri Sezen'in kazanmasıyla birlikte, önceki Belediye Başkanı CHP'li Selami VARDAR'ın tasarruf (!) amacıyla boş bıraktığı kadrolar, tamamen ülkücülere tahsis edildi.

Ayrıca birçok ilerici görevli de kıyılarak, yine yerlerine ülkücü militanlar dolduruldu. Özellikle son zamanlarda yapacağı iş oturacağı görev yeri bile olmayan insanlarla belediye kadroları hayli şişirildi.

Okurlardan

Bingöl'deki yeni oyunlar...

Emperyalizme bağımlı Türkiye burjuvazisi, ülkemizde gelişen ulusal ve sınıfsal kurtuluş savaşından ölümüne korktuğunu, sergilediği insanlık dışı oyunlarla göstermektedir.

Bunun en son örneklerinden birisi de Bingöl'de tezgahlanmakta olanıdır. İlimizde yapay olarak derinleştirilmek istenen mezhep çelişkisi, burjuvazi tarafından sürekli diri tutulmaktadır. Böylece kendilerine işbirlikçi uşak bir tabaka yaratmayı amaçlamaktadırlar.

Alevi düşmanlığı yaratarak halkın bilinçsiz ve yoksulluğunu da kendi açılarından kullanmaya çalışan egemen sınıflar, burada faşist milliyetçi hareketi örgütlediler. 1977'deki belediye başkanlığı seçiminde, faşistler bütün hilelere başvurarak, binbir sahtekarlıkla MHP'nin kazanmasını sağladılar. Bu konuda, özellikle bazı memurlar bu iş için aktif rol oynadılar. Seçimlerden sonra, belediye faşist saldırganların kullandığı bir üs haline getirildi. Ve buradan düzenlenen saldırılarla, halkımız sevdiği iki evladını yitirdi. Bingöl halkı, faşist harekete tavır almaya başladı, faşist milliyetçi hareket bu caniliği ile tecrit olmaya başladı. Birkaç hain ve lümpenin dışında, faşistleri savunma cesaretini kimse gösteremedi.

Şimdi, belediye başkanının öldürülmesi üzerine 21 Ekim 1979 tarihinde yeniden belediye başkanlığı seçimi yapılması kararlaştırıldı. Ancak MHP ve MSP'den başka iki bağımsız aday daha seçimlere katılacaktı. MHP adayının hangi işlere girdiğini Bingöl halkı bildiğinden bağımsız adayların şansı oldukca yüksek bulunmaktaydı. Bağımsızlardan birinin bütün halk güçlerinin desteklediği bir aday olması nedeni ile burjuvazi rahatsız oldu. Ve seçime az bir zaman kala «Bağımsız adayların para yatırmadığı» gerekçesi ile adaylıkları iptal edildi. İl seçim kurulunun başkanı bunu özellikle önledi. Süreyi doldurttu. Böylece halkın önüne MHP ve MSP gibi faşist bir adayla gerici işbirlikçi bir aday çıkarıldı ve emekçi halk alternatifsiz bırakıldı.

Bingöl'de MİT'in de içinde bulunduğu söylenen bu oyunları halkımız görmektedir. Burjuvazinin oyunları bozulacak ve halkımız bu oyunların hesabını bir gün soracaktır.

Bingöl'lü Yurtseverler

Çağatay Anadol — Bakış

Geniş Tabanlı, Dar Hedefli Hükümet

Süleyman Demirel'in, seçim sonrası durumu bir erken seçime dönüştürme çabaları ilgiyle izleniyor. Bu çabaların başarı şansı olur ya da olmaz. Bunu zaman gösterecek. Ama zamanın «başka şeyler» göstermesini istiyenler de bu arada ortalıkta gözükmeye devam ediyorlar.

Seçim sonuçlarının yarattığı siyasal belirsizliği ve hükümetsizlik halini, bir ara rejim hükümetine dönüştürmeye çalışan gerici güçler, niyetlerini bu kez de Metin Toker'in ağzından açığa vurdular. Metin Toker, seçimlerden sonra yaptığı açıklamada: «Türkiye'nin geniş tabanlı bir hükümet dışındaki hükümet formüllerine tahammülü olmadığını» belirtti. Toker bununla da yetinmeyip, bu «geniş tabanlı» hükümetin görevlerini de belirledi. Buna göre «geniş taban» kendisini geniş görevlerle sınırlamıyacaktır. Bu hükümetin yapacağı, Anayasayı değiştirmek olmalıdır. 1981'e kadar iş başında kalacak olan hükümet bir kurucu meclis gibi çalışmış olacaktır.

Görülüyor ki, «geniş tabanlı» hükümetin hedefleri çok dar olacak; Demokrasiyi yoketmek. Anayasanın hakkından gelmek.

Metin Toker açıklamasında bu hükümet modelinin başbakanlığını yapacak alternatifleri de daraltmış, 14 kontenjan senatörünün 14'ü de Toker'e göre başbakanlık yapacak nitelikte adamlarmış. Toker de üstelik kontenjan senatörü imiş!

Toker esasında tekelci burjuvazinin en gerici kesimlerinin sözcülüğünü üstlenmektedir. Demokratik çerçeve içinde çıkarlarını güvence altına alamıyan azgın burjuva kesimler emekçi halkımızın demokratik eylemine saldıracak yeni araçlar aramaktadırlar. Bu araçların denenmiş ve onlarca ilk elden sahneye konabilecek olan siyasal hayatımızdaki boşluklara, asker postallarının çivileri eşliğinde bazı sürüngenleri sızdırabilmektir.

Ara rejim özlemcilerinin iştahını bu denli kabartan sıkıntı, çalışanların kanına, canına, emeğine daha çok saldırmak yoluyla dindirilecek. Olduğu kadarıyla, demokratik rejimin dikenleri, patronların ayaklarına batmasın diye temizlenecek. Emeğe yeni ve kalın prangalar vurularak hayatın dinamiği sadece üç beş vurgucuya artı-değer üretmeye mahkûm edilecek. İstenen budur.

Metin Toker sahneye sürülen küçük ve çirkin bir figürandan öte bir şey değildir. Bu adamı Türkiye kamuoyu yeterince tanımaktadır. 12 Mart'ın ara rejim hükümetlerine, dökeceği kanların grubunu rapor eden ve faşizme Türkiye Radyolarından moral aşılayan Toker, o günlerde sahnenin çok gerisinde kaldığı için bugün daha da öne çıkmak istiyor.

Metin Toker'in önerilerinden birine biz de katılıyoruz. Anayasa'nın, bu gibi karanlık adamların kontenjan senatörü olmasına cevaz veren hükümleri değiştirmeli ve senato hiç değilse bu yoldan halk düşmanlarına kapatılmalıdır. Ayrıca anayasada bir değişiklik daha yapılarak, Toker gibilerin tahammül edemiyeceği kadar demokratikleşme sağlanmalıdır ve Toker gibi yarasalar da, kendileri için denizaşırı ülkelerde ayrılmış olan konukseverliğe postalanmalıdır.

Metin Toker'in hırsla sahneye düşmek istemesinin kişisel nedenleri de vardır. Bu adam, 12 Mart faşizminin kendisine sunduğu olanakları kullanırken şöyle demişti sosyalistlere: «Elimde imkân olduğu sürece sizlere yapacağımı biliyorum. Çünkü siz geldiğinizde bana yapacaklarınızı biliyorum.»

İnsan boğazlamak için kendisine son bir şans daha tanınmasını istiyen bu karanlık çehreyi iyi tanıyalım.

Pasaportuna Washington'dan vize almışların bu ülkede bir süre daha ayak altlarında dolaşma şansı bulunabilir, ya da bu şansı yaratma hevesinde olanlar çıkabilir. Bunlar bugün pusudadırlar ve sisli havayı beklemektedirler.

Halk güçlerinin birliğinden doğacak demir yumruk Metin Toker gibi haşaratlara karşı en etkin «aeresol» olacaktır.

...yerleştirilmek istenen ...ine karşı ...üyor

...onuşmanın ardından, Batı Av... ...upa ülkeleri hükümetlerinin Av... ...upa'da kuvvet indirimini des... ...eklemeleri çağrısının yankıla... ...sürerken ABD'nin bu hükü... ...etleri topraklarına füzelerin ...erleştirilmesine «ikna etmek» ...zere bir heyet göndereceği ...çıklanmıştır.

Bu gelişmelerin ardından, İtal... ...an televizyonunda bir konuşma ...apan Almanya Başbakanı Hel... ...ut Schmidt, Avrupa toprakla... ...ında Sovyetler'e karşı «Cruise» ...e «Pershing-2» füzelerinin yer... ...eştirilmesi yolundaki kararın ...ATO'ya üye ülkelerin oybirliği ...e alınması gerektiğini belirt... ...iştir. Schmidt, hükümetinin Ba... ...ı ve Doğu arasında askeri den... ...e yanlısı olduğunu belirterek, ...yanan kaygıların görüşmeler ...oluyla giderilmesi gerektiğini ...öylemiştir. Sovyet yöneticileri... ...in bir savaş hazırlığı içerisinde ...lduklarına inanılmasının büyük bir yanlış olduğuna değinen Schmidt, Avrupa'ya ABD füzeleri yerleştirilmesine NATO ülkeleri arasında çoğunluğa dayanarak değil, ancak oybirliği ile karar verilebileceğini söylemiştir.

Öte yandan, Sovyet Asya ve Afrika Ülkeleriyle Dayanışma Komitesi'nin bir açıklama yaparak, NATO ülkelerinin Avrupa'da silahlı kuvvetlerin dengesini bozma ve silahlanma yarışında yeni ve tehlikeli bir tur başlatma isteğinin uluslararası durumu kötüleştirme tehlikesiyle dolu olduğu kaydedilerek; tüm barış yanlısı güçler silahlanma yarışının tırmanışına izin vermemek ve Batı ülkeleri yöneticilerinin sorumluluk duygusu göstermeleri ve Sovyetler Birliği'nin barışçı çağrısını iyi niyetle cevaplamalarını sağlamak üzere tüm olanaklarını kullanmaya çağrılmıştır.

Sedat, Carter, Begin : Temeli çürük olan «barış» çatırdıyor

Sahte barış çatırdıyor

● **İsrail ile Mısır'ın Sina Çölü petrolünün fiyatı konusunda anlaşamadıkları açıklandı.**

Kudüs — İsrail ve Mısır arasında imzalanan «barış» anlaşması uyarınca 25 Kasım'da Mısır'a geri verilmesi gereken 12 petrol kuyusunun iadesinin gecikebileceği bildirilmektedir. İsrail Dışişleri Bakanlığı yetkililerinin yaptığı açıklamalara göre, 25 Kasım'da Mısır'a devredilecek Sina Çölü'nden çıkan petrolün İsrail'e satış fiyatı konusunda henüz bir anlaşmaya varılamadığı belirtilmiştir.

Bu arada Sina çölü petrolünün fiyatı konusunda İsrail Enerji Bakanı David Hagoel iki haftadır Washington'da ABD yetkilileriyle görüşmeler yaptığı bildirilmektedir. Yapılan açıklamalarda, Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat'ın petrol kuyularını geri aldıkları zaman İsrail'e yılda 2 milyon ton (14 milyon varil) petrolü dünya piyasası fiyatlarından satacaklarına dair söz verdiği belirtilerek, anlaşmazlığın «dünya petrol fiyatları» deyiminden kaynaklandığı kaydedilmektedir. İsrail bu fiyatın OPEC'in saptadığı varil başına 23 dolar olması gerektiğinde ısrar ederken, Mısır tarafı piyasa fiyatlarına uygun olarak varil başına 34 dolara kadar çıkabileceğini belirtmektedir.

İsrail Enerji Bakanlığı sözcüsü ise arada sözkonusu olan fiyat farkının İsrail için yılda 150 milyon dolarlık bir ithalat fazlası yaratacağını ve ülkenin petrol ihtiyacını başlıca Sina Çölü kuyuları, Meksika ve diğer şirketlerden karşıladığı ve Mısır'ın fiyatlar için gözönüne aldığı açık piyasadan çok az petrol aldıklarını belirtmiştir.

ABD Güney Kore'ye yardımı artırıyor

● **Güney Kore'nin güvenliğinin ABD için şart olduğu bildirilerek ABD'nin yaptığı askeri yardımı arttıracağı bildirildi.**

● **1000'den fazla öğrencinin katıldığı yeni gösteriler üzerine 200'den fazla öğrenci gözaltına alındı, okullar kapatıldı, sokağa çıkma yasağı ilan edildi.**

Seul — ABD ile Güney Kore arasında yapılan ve Kuzey Kore'den «gelebilecek» bir saldırı olasılığına karşı Güney Kore'nin savunma olanaklarını arttırmayı amaçlayan görüşmeler sonunda bir ortak bildiri yayınlanmıştır. Yayınlanan ortak bildiride Güney Kore'nin güvenliğinin ABD için şart olduğu belirtilmiş, ABD'nin Güney Kore'yi herhangi bir saldırı durumunda tam olarak destekleyeceği yolundaki sözü tekrarlanmıştır. Bildiride ayrıca F-5E ve F-5F jet uçaklarının Güney Kore'de kurulacak bir ortak fabrikada montajı konusu da yer almıştır.

Öte yandan Güney Kore'de kanlı olayların sürdüğü bildirilmektedir. Son olarak öğrenci göstericiler bir polis merkezini ve yerel parti merkezini taşlamışlardır. Pusan kentine 50 km. ötede meydana gelen ve 1000'i aşkın öğrencinin katıldığı olayda 30 kadar polis yaralanmış bu arada bazı sivillerin de gösterilere katıldıkları kaydedilmiştir. Daha sonra iki okul kapatılmış ve 200'den fazla öğrenci gözaltına alınmış ve sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir.

ABD'de ırkçılığın insanlık dışı yüzü ②

Son zamanlarda, siyah lider Martin Luther King'in katledilmesi olayıyla ilgili olarak ortaya çıkan gerçekler eski FBİ başkanı Edgar Hoover'in King ve diğer temel hak ve özgürlükleri savunucularına karşı yönelttiği örgütlü ırkçı saldırıları ortaya koymuştur. Diğer bir örnek, 1978'de Carter tarafından FBİ başkanlığına atanan William Webster'in kendisidir. 10 yıl süreyle ülkede herkesin nefesini dinleyen federal soruşturma bürosu FBİ'nin başına getirilen Webster yaşadığı Missouri'de «yalnız beyazlara mahsus» tur ...ebelası taşıyan kulüplerin üyesidir ve New York Times gazetesinin 24 Ocak 1978 tarihli sayısında yeraldığı gibi, Webster'in yaşamı «ırkçılık, seks ve elitçilik uygulamaları» ile geçmiştir. Ve Webster FBİ'in başına geçtikten sonra ırkçı kulüplerden ayrılmadığı gibi, bu kulüplerle ilişkisini sürdürmekte ısrarlı davranmıştır.

«Yasal» maskelerin dışında siyahlar ve diğer azınlıklara doğrudan azgın saldırılar alabildiğine sürmektedir. Polis, özellikle siyah gençlik arasında katliamlarını sürdürmektedir. Bu ...ür katliamların olmadığı bir hafta yoktur. Ve bu polisler yaptıklarından dolayı ceza görmemekte ve daha cüretlenmektedirler.

Polislerin yanısıra, ırkçı beyazların saldırıları da artarak sürmektedir. Irkçı beyazlar «beyazlara mahsus» ilan ettikleri bölgelerde oturan, halka açık plajlarda yüzmek isteyen siyahlara, karma okullara gitmek isteyen siyah gençlere karşı azgınca saldırmaktadırlar. Bu arada ırkçı Klu Klux Klan açıkça hortlatılarak törenler düzenlemekte ve bunlara gözyumulmaktadır. Nitekim Boston'daki ırkçı grupların okullarda siyahların beyazlarla birlikte okumalarına karşı çıkarak, gösteriler yaptığı bilinmektedir.

Saldırılar yalnızca siyahlara karşı değildir. Chicanoların, Meksikalıların, Porto Rikoluların, yerli Amerikan Kızılderilileri ve Eskimoların üzerindeki baskılar da sözkonusudur. Bu arada Meksikalılar üzerinde belirginleşen bir sömürü şekli görülmektedir. ABD şirketlerinin yaygınlaştırdığı söylentilere inanarak her yıl milyonlarca Meksikalı sınırı geçip ABD'ye gelmektedir. Bunlar geniş kapitalist çiftliklerde ve sanayi alanında çalıştırılmaktadır. Bunların hiç bir yasal statüsü yoktur, asgari ücretin çok altında bir ücret karşılığında çalışmaktadırlar ve mevcut sosyal güvenlik haklarından hiç bir şekilde yararlanamamaktadırlar. İşverenin ihtiyacı kalmadığı ya da bunlar daha iyi koşullar için örgütlenmeye başladıkları takdirde işveren polise ihbarda bulunmakta ve bunlar ya hapsedilmekte ya da sınırdışı edilmektedirler. Bugün FBİ'in tehdidi, mahkumiyet ve sınırdışı edilme korkusu içinde yaşayan 4-10 milyon dolayında kaçak işçi olduğu belirlenmiştir ve bunların pekçoğunun ailesi vardır.

Kızılderililer üzerindeki baskılar da bilinmektedir. Çocuk kitaplarından, filmlere kadar «kötü» yerliler olarak gösterilen Kızılderililer kendi topraklarından sürüldükleri yetmiyormuş gibi, kültürlerini, geleneklerini sürdürmeye çalıştıkları, bir arada oturdukları sınırlı alanlardan bile çıkarılmak istenmektedirler. Nitekim 1973 yılında Güney Dakota eyaletinde, tekellerin Kızılderililerin oturdukları toprakların yeraltı zenginlikleri nedeniyle bunları bu topraklardan çıkarmak istemediklerine karşılık Wounded Knee'de çatışmalara varan mücadeleler olduğu tüm dünyaya aksetmiştir. Bunun yanısıra Kızılderililer ve Eskimoların balık tutma alanlarının sınırlandırılması vb. baskılar artmaktadır.

Örnekler bu kadar da değildir. ABD'de ırkçılık aynı zamanda ırkçı yahudi düşmanlığı ile eleledir. Bu yolda faaliyet gösteren grupların Amerikan Nazi Partisi ile ilişkileri bilinmektedir. Bunlar milyonlarca yayın göndermekte ve «siyah ve yahudi başına» ödül koymaktadırlar. Ve bu uygulamalara karşı hiç bir işlem yapılmamaktadır.

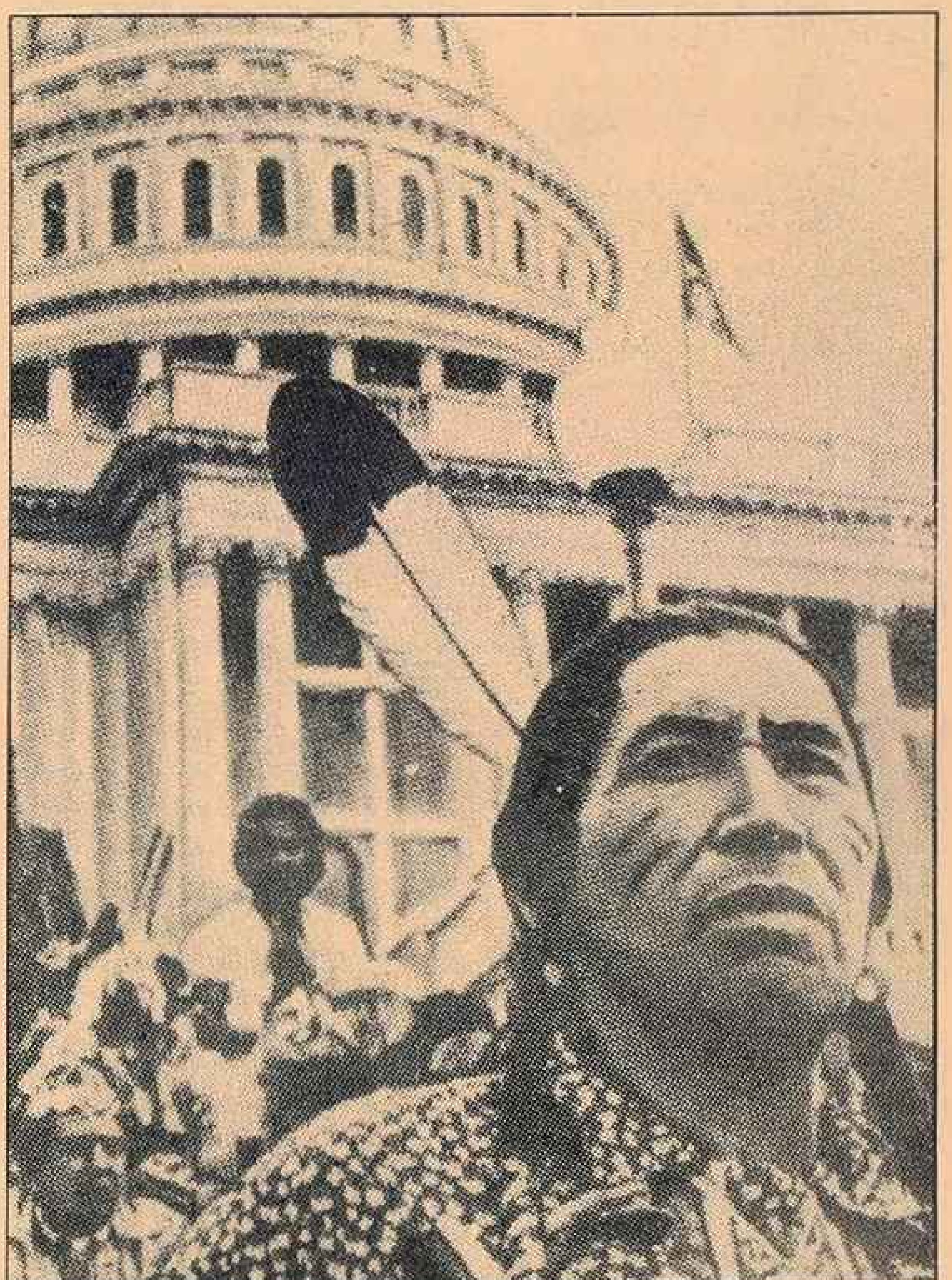
Geçtiğimiz yıl içerisinde Hitler Almanyasından kaçan yahudilerin oturduğu İllinois eyaletinin Skokie kasabasına karşı harekete geçen faşistlerin yürüyüşüne engel olunması istendiğinde, mahkeme buna müdahale edilemeyeceği, çünkü böyle bir müdahalenin söz, basın ve toplanma özgürlüğüne aykırı olduğuna karar vermiştir. Ve Başkan Carter'de yetkinin mahkemede olduğunu söyleyerek konuyu geçiştirmiştir! Öte yandan siyonistler ve yahudi dini liderleri de ilerici yahudileri susturmaya çalışmaktadırlar. Sosyalist ülkelerde olmayan «yahudi düşmanlığı»na karşı protesto gösterilerine katılan siyonistler, yaşadıkları ülkedeki ırkçı yahudi düşmanı tehlike karşısında ses çıkarmaya yanaşmamaktadırlar. Ve yine McCarthy döneminde komünistleri ve diğer ilericileri savunmaya yanaşmayan Amerikan Özgürlük Birliği bunun mahkemelerde faşistlerin ve ırkçıların faaliyetlerini savunmak üzere kolları sıvamıştır.

Görüldüğü gibi, ABD'de milyonlarca insan en azgın, en saldırgan ırk ayrımı politikası ile karşı karşıyadır. Ve bu koşullarda Carter yönetimi insan haklarını hâlâ ağzına alabilmektedir!

Bitti

«Adalet istiyoruz.» Navajo kızılderilileri kendilerini topraklarından çıkartıp yeraltı zenginliklerine el koymak isteyen tekellere karşı mücadelede.

Kızılderililer, Parlamento önünde eşit haklar için gösteri yaparken.

SANAT-KÜLTÜR-BİLİM

Sanat-Edebiyat, 141-142 ve diğerleri

Fahrettin DEMİR

141 ve 142. maddeler Anayasa Mahkemesinin gündeminde. Şimdiye kadar bu maddeler, çoğunlukla, siyasal boyutlarıyla kavrandı, o yanına ağırlık verildi. Sanatın siyasetten bağımsız bir olgu olmadığı bir gerçek ama, bu maddelerin gerçekçi sanat üzerindeki olumsuz etkileri de gözardı edilmemeli.

Kapitalizm, işçi sınıfı için sadece siyasal anlamda bir diktatörlük olarak kalmaz. Burjuva diktatörlüğü tüm diğer alanlarda olduğu gibi, sanat-edebiyat alanında da diktatörlük olarak egemenliğini sürdürür. Bu baskı ve kısıtlamalar değişik biçimlerde, açık ya da gizli olabilir. Egemen burjuva düzeninin bu alandaki baskı ve yasaklamaları, açık yasa maddeleri ve yönetmeliklerle somutlandığı gibi, kimi zaman da, görünmeyen, temelde kısıtlamaya yönelik ve pratikte kısıtlamadan başka sonuç vermeyen bir niteliğe sahiptir. Çünkü sanatsal yaratımın özgürce gelişiminin engellenmesi, egemen burjuva yönetiminin, bu alandaki belirleyici özelliğidir.

Artık burjuva ideologlarının, sanatçının hiçbir baskı altında kalmadan, dilediğini, dilediği biçimde yarattığı tek düzenin «özgürlükçü demokratik rejimler» olduğu yalanı ve sanatçıya müdahale edilmemeli demagojisi açığa çıkalı hayli zaman oldu. Bunun, bir yanıltmacadan öteye bir anlam taşımadığı bilinçlere kazınalı yüzyılı aştı. İşçi sınıfı öğretmenlerinin bu alandaki tesbitleri ve açıklamaları, işin hiç de burjuvazinin söylediği gibi olmadığını gösterdi.

Bu demagojik aldatmacanın yetmediğini, hızla yayılan işçi sınıfı bilimi karşısında, bu silahın artık ateş almadığını kavrayan burjuvazi daha açıktan saldırıya geçme yolunu seçti. Daha açık daha utanmazca, sanatsal yaratımı engellemeye ve jenere etmeye, gerçekçi sanatın serpilip gelişmesini engellemeye çalışıyor.

Bu konuda ülkemiz egemen sınıfları —yerli burjuvazi, feodaliteye karşı hatırı sayılır bir mücadeleden geçmediği için olacak— hiç gizleme gereği duymadan, o, burjuva demokrasisinin «incir yaprağı»na bile gerek görmeden, açıktan saldırı yolunu seçmiştir. İlerici, gerçekçi sanatın özgürce gelişmesi, yasalarla, yönetmeliklerle engellemeye çalışmıştır. Ne var ki, yerli burjuvazinin köklü bir kültür birikiminden yoksun oluşu, bu uygulamada da sırıtmaktadır. Öyle ki, bu yasa ve yönetmelikler bile kendi içlerinde belirli bir tutarlılıktan yoksundur.

Anayasa'nın 21. maddesi, sanat ve bilim özgürlüğünün herkese eşit olarak sağlanması gerektiğini söyler. 20. maddesi ise sınırsız bir düşünce özgürlüğü vaadeder. Oysa aynı Anayasa kapsamında düşünülmesi gereken (çünkü yasalar Anayasa'ya aykırı olamaz) Türk Ceza Yasası'nın 141 ve 142. maddeleri söylenenlerin geçersizliğini kanıtlayan örnekler olarak ortada durmaktadır. Faşist 141 ve 142. maddeler, sanatın gelişiminin önünde büyük bir engeldir. Örnekleri saymakla bitirilemiyecek kadar çok ilerici, devrimci sanatçı; yazar, bilim adamı bu maddelerin tadını çok iyi bilir. Bugün ilk anda akla gelen ne kadar ilerici, devrimci sanatçı varsa, hiçbir yanılgı payı bırakmadan söylenebilir, bu maddelerin hışmına uğramış, zındanlara atılmıştır. Nazım'dan, edebiyat heveslisi bir ortaokul öğrencisi ne kadar, bu maddelerden yargılanmıştır.

Bu nedenle, bu maddeleri, sadece siyasal boyutlarıyla görmek, bu maddelerin etki alanını sınırlı kavramayı getirir. Oysa, işçi sınıfının bilimi doğrultusunda örgütlenmesinden, onun sanatsal alandaki üretiminin biçimlenişine kadar tüm alanları bu maddelerle ve başkalarıyla zincire vurmaya çalışmışlardır.

Sanat-edebiyat alanında, gerçekçi sanata zincir vuran maddeler bunlarla da kalmamaktadır. Bizim burjuvazi, oldum olası sanattan, edebiyattan, onun gücünden korktuğu için, işine gelmeyen, oyununu bozmaya yönelik herşeye bir yasa maddesi uydurmanın yolunu bulmuştur. Gedikli «bilirkişi»lerden Sulhi Dönmezer'in, bir sanat-edebiyat dergisiyle ilgili raporundan bazı pasajlar aktarırsak sorunun nerelere vardığı görülecektir:

«...Bu yazılardan E. Kamil Boyacı imzalı olanında TCK 142/3, 312 maddeleri ihlal edici nitelikte görülmüştür.» «...Yazıda aynı zamanda TCK 155. maddeyi ihlal eder biçimde halkı askerlik hizmetinden soğutmak yolunda neşriyat ve telkinatta bulunmak niteliği de vardır.» «...Yukarıda verdiğimiz izahlar çerçevesinde inceleme konusu yazıda TCK 312, 155 ve 142/3'ü ihlal eder surette milli duyguları zayıflatma mahiyeti bulunduğu kanaatına varılmıştır.»

Bunlar gibi resmi yasa maddelerinin yanında, sanatsal yaratım, yönetmeliklerle de engellenmektedir. Sinema alanındaki sansür yönetmeliği bunlardan en belirgin olanı. Ve tam bir «zabıta» kafasıyla işletilmektedir. «Özgürlükçü demokrasi»nin «özgürlükçü» Kültür Bakanı, «sansür yönetmeliği, İçişleri Bakanlığı'nın işidir. Üzerinde çalışmalar yapılıyor» diyebilmekte ve sansür olgusunu meşrulaştırmaya yönelmektedir. Bununla da «özgürlük» anlayışlarının nerede başlayıp nerede bittiğini açıklıkla ortaya koymaktadır. Burjuvazi ve her türlü rezaleti için özgürlük, işçi sınıfı ve ileri ci yaratımlar için yasak!

Cinsel duyguları sömüren insanları çarpık bir cinselliğe şartlandıran filimler, baldır-bacak sergileyen boyalı bulvar gazeteleri ortalığı kaplamışken, gerçek sanat yapıtlarına yasak ve bu alandaki yaratıcılığa köstek. İşte burjuvazinin özgürlük anlayışı.

Bütün bunlar, kapitalist-emperyalist çürümüşlüğün, kapitalizmin «kâr» olgusunun sonuçlarıdır. Ne var ki, toplumun dinamik öğeleri bu alandaki olumsuzlukları aşacak güçte ve bilinçtedir. Bu çaba, sanat alanının demokratikleştirilmesi olarak kendini dayatmaktadır. Bunun için de ilkin, özgür yaratıma zincir vuran yasa maddelerinin kaldırılması gerekir. Ve bu, işçi sınıfının demokratik hedefleriyle bir bütünlük içinde yürütülmelidir.

Bu maddelerle Anayasa'nın 20 ve 21. maddeleri arasındaki çelişkiyi ileriye doğru gidermek, sanat-edebiyat alanının demokratikleştirilmesine önemli katkılar getirecektir.

Türkiye'de belki sol gü
ni kavramıyan yok gibidir.
na rastlanıyor ki, sol mace
liğinden sözedebiliyorlar.

Birlik sözü ne kadar f
kavramına da bir o kadar
leniyor. Böyle olunca, kimi
diği belli olmuyor. Bazan b
leştirenler, buna birlik diy
şist grup birleşiyor ve bunu
nuyor.

Dağınık olmanın karşıt
dağınıklığa son vermek ça
bası denebilir. Ama Türkiye
limsel bir takım temellere o
içeriği bilimsel olduğu ölçü
denle birliğin değişik platf
rinde durulmalıdır.

SOSYALİSTLERİN BİR

Türkiye'de işçi sınıfını
sorununa farklı siyasal mih
tadırlar. Birden fazla bilin
işçi sınıfının sosyalizm mü
derliğini şekillendirmek ve
harcamaktadır.

Bu durum, birden fazla
gütlenmenin varlığını anlat
çi sınıfını tek bir bilimsel
fazla bilimsel sosyalizmi kl
karşılaşmış olmaktayız.

Halbuki işçi sınıfı bilin
gütlenmeyi öngörür. Eğer v
yalist siyasal örgütlenme,
birleşmesini öngörür. Bu ne
salar bile, bilimsel sosyalis
rev, bu birden fazla örgütlen
örgüt durumuna yükseltmek
le çalışmak olmalıdır.

SOSYALİSTLER NİÇİN

Birden fazla sosyalist
ması nedir? Bu, insanların
bağımsız olarak ortaya çıkm

İşçi sınıfının kendisini
ya çalışan burjuva ideolojisi
üzerinde de olumsuz bir et
bakıma doğrudur. Ama bu
limsel sosyalist örgütlenmey
ve hüneri olarak görmek m

Böyle bir mantık yürüt
zinin boynuzları üzerinde dö
luma ve siyasal süreçlere sa
olsaydı, böyle bir akıl yürü
lirdi. Ama durum bunun te

İşçi sınıfı, kendi sınıf
çalışırken, siyasal birliğini
şır. Eğer, işçi sınıfının mü
gütlenme deneyinden geçme
hareketini kucaklıyacak bir
mamışsa, bilimsel sosyalistl
lenmeleri hali ortaya çıkabili

Bunun işçi sınıfının ma
farklı olarak şu açıklaması
nın siyasi mücadele gelene

Gerçekçiliğin Sınıfsal Özü

Kutlu GENÇ

İnsan, nasıl yaşadığı toplumsal yapıdan koparılamazsa, onun içinde değerlendirilirse, sanatçının da aynı şekilde yaşadığı toplumsal yapıya uygun olarak düşünmesi ve yapıtlarını onun içeriğine bağlı olarak inşa etmesi, kendi elinde olmayan nesnel bir davranıştır. Öyleyse sanatçıyı değerlendirirken çağımızın yaşanan süreci içinde ele almamız kaçınılmaz olmaktadır. Bu süreç, 1917'den bu yana yaşanan sosyalizme geçiş sürecidir. Başka bir deyişle çağımızın çelişkisi kapitalizm ile sosyalizm arasında olmaktadır. Bir yanda toplumsal gelişmeyi her yönüyle engelleyen tekelcilik olgusu, öte yanda toplumsal ilerlemenin önündeki engelleri yok eden, ona sonsuz bir dinamik veren sosyalizm vardır. Buna bağlı olarak sanatçının da işlevi belirlenmektedir. Bir yanda kokuşmuş, ancak üzerine cicili bicili kılıflar giydirilmeye çalışılan ve idealizmden kaynaklanan «sanatsallık» ile gerçeği dile getiren ve yaşamı her yönüyle nesnelliği içinde yorumlayan sosyalist gerçekçilik. İster istemez bir sanatçı bu iki yönden birini seçmek zorundadır. Tarafsızlık, ortadan yürümek gibi yaklaşımlar doğrudan gerici olanı savunmakla eş anlam taşımaktadır.

Çağımızda gerçekçi olmak isteyen bir yazar, işçi sınıfının görevini tam olarak kavramak ve üzerine düşeni yapmak zorundadır. Bunun anlamı, gerçekçi yöntemin temelinde sınıf olgusunun kesin rol oynadığıdır. Kuşkusuz yazar bir bireydir, ancak bunun anlamı dünyayı yorumlarken tekbenci bir konuma düşmesi değildir. Elbette o birey, kendini toplumun nesnelliğinden kopardığında, kaçınılmaz olarak idealizmin içinde ve çeşitli türevlerinde yerini alacaktır. Bu ise, gerçekçi olmak isteyen bir yazar için tamamen yabancı bir durumdur. O zaman kendisiyle başbaşa kalan o sanatçı, idealizmin ahmaklığı içinde, kendinden çıkan her öznelliği son derece gerçek kabul ederek onulmaz bir megolomani içine düşecektir. O halde günümüzde bir sanatçının gerçekçi olabilmesi için tek seçenek vardır, o da işçi sınıfının görevini özümlemek ve kendini (bireyselliğini) onun mücadelesiyle bütünleştirmektir. Bunun daha açık anlatımı ise, yaşamın tüm olgularını kabullenerek işçi sınıfının devrimci görüş tarzını ve gelişmenin gerçekliği olarak komünizmi kabul etmesidir. Kapitalist toplumda yaşayan bir sanatçı, bunu kabul etmediği takdirde, çağdaş bir gerçekçi olma çabası da çırpınıştan başka birşey olmayacaktır.

Gerçekçilik kavramı çeşitli maksatlarla bir çok kez kullanılmıştır. Ama çağdaş anlamda gerçekçi ürünler yaratmış olanlar, diğer «gerçekçiler»den kolaylıkla ayırd edilebilmektedir. Çünkü, ortada şaşmaz bir ölçüt vardır. Bu ölçüt, çeşitli amaçlar içinde hangi amaca hizmet görüldüğüdür. Artık amaç tektir, o da işçi sınıfı mücadelesinin nihai sonucuna olan yaklaşımdır. Kısacası, işçi sınıfının mücadelesinde yer almayan, onu içtenlikle benimsemeyen bir sanatçı, amacı ne olursa olsun «sözde gerçekçi» olabilir.

Bir başka önemli nokta, lâfta işçi sınıfının mücadelesini kabullenmekte olup, bununla beraber parti olgusunu yadsımaktır. Komünist olmak, işçi sınıfının devrimci mücadelesini kabul etmek, partizan olmaktan ayrı tutulamaz. Oysa bazı sanatçılar partizanlığı bir öcü gibi görürler. Onlar için partizan sanat yapmak, kendi «üstün» yaratıcılıklarının söndürülmesidir. Bu eğilim de, öznel idealizmin başka yönden baş vermesidir. İşçi sınıfından yana olmak, onun kurtuluşunu sağlayacak olan partiden ayrı düşünülemez. Bir sanatçının gerçekçiliği, işçi sınıfının örgütlü mücadelesinden kendini soyutlamasıyla mümkün olamaz. Bu, daha önce değindiğimiz gibi sorunun tam özümlenmemesi ve bireyin kendini işçi sınıfıyla bütünleştirememesidir. Öyleyse çağdaş gerçekçiliğin bir yönü de, sanatçının kendini işçi sınıfının örgütlü mücadelesinin içinde görmesidir.

T

İnsanlığın bir geniş boyutl
savastan korunması, barışın kalıcılaştırılması dünya çapında bi
politikadır. Bütün insanlığı ilgilendiren bir mücadeledir. He
kesimden toplumsal güçlerin
hükümetlerin, partilerin, ulusla
arası kuruluşların barışı korumak diye bir sorunları vardır.

Bu denli geniş bir barış gücünün karşısında «kimdir barışa karşı?» diye sormak bile fazladır. Emperyalist ülkelerin silah tekelleri ve onların çıkarın
gözeten emperyalist devletler.

Barışın bu bir avuç tekelc
devlete karşı, onun saldırganlı
politikasına ve silahlanma iştahına karşı korunması gerekir
Üstelik düşmanı, emperyalis
devletlerle de sınırlı görmeme
gerekir. Bütün kapitalist ülkelerde, çıkarları emperyalist tekellere bağlı olan yerli geric
güçler de barışın düşmanıdır
Barış, bunlara karşı da savunulması gerekir bir hedeftir.

Barış mücadelesi soyut hedefler gözetmez. Hedefleri somuttur. Savaşı önlemek ve silahlanma yarışını durdurmak. B
somut hedefler için mücadele
ancak somut işler yapılarak başarılabilir.

Barış mücadelesinin ilk ve e
somut işi, bir ülkede barıştan
yana olan güçlerin azamisini örgütlemektir. Barışsever güçleri
bu ulusal örgütlenmesi, dünya
barış güçlerinin evrensel örgütlenmesinin bir parçası olara
düşünülmelidir.

Barış mücadelesinin öncüsü
sosyalist sistemdir ama, barış
güçleri sadece sosyalist güçler değildir. Bu nedenle, sosyalist güçlerin öncülüğünde ve
yerel planda örgütlenmesi gere-

Birlik sorunu ve sosyalist hareketin birliği

çlerin birliğinin gereği-
Hatta bazan o kadarı-
racılar bile, sol'un bir-

azla ediliyorsa, «birlik»
değişik manalar yük-
n nasıl bir birlik iste-
ir eylem birliği gerçek-
orlar, bazan da iki go-
n da adı birlik diye ko-

ı birliktir. Bu nedenle
balarına da birlik ça-
e'de birlik kavramı, bi-
turtulduğu zaman, yani
de anlaşılabilir. Bu ne-
ormları ve güçleri üze-

LİĞİ

n siyasal örgütlenme
nraklar çözüm aramak-
msel sosyalist hareket,
cadelesinin siyasal ön-
geliştirmek için çaba

a bilimsel sosyalist ör-
ır. Böyle olunca da, iş-
partisi yerine, birden
avuz edinmiş parti ile

ni, tek bir siyasal ör-
varsa birden fazla sos-
o zaman da bunların
denle, ayrı örgütler ol-
t örgütlere düşen gö-
me durumunu, tek bir
ḱ, bunun için var güç

BÖLÜNEBİLİR?

örgütlenmenin açıkla-
subjektif niyetlerinden
mış bir sorundur.
bölmeye ve parçalama-
onun siyasal hareketi
ki oynayabilir. Bu bir
rdan, birden fazla bi-
i, burjuvazinin ürünü
ni gerekecektir?
mek, dünyayı burjuva-
nüyor sanmaktır. Top-
dece burjuvazi egemen
tme belki haklı olabi-
rsidir.
birliğini kurmak için
kurmak için de çalı-
cadelesi köklü bir ör-
miş ve sınıfın siyasal
örgütlenmeyi yarata-
erin ayrı ayrı örgüt-
r.
ddi bölünmüşlüğünden
da vardır: İşçi sınıfı-
ği, bütün bilimsel sos-

yalistleri kendi etrafında toparlayacak bilimsel bir program oluşturamamış, burjuva saldırılar karşısında işçi sınıfının öncü unsurlarını korumayı başaramamış ve mücadeleye genel olarak önderlik edememiş demektir.

Böylesi durumlarda üzerine gidilmesi gereken ideolojik ve örgütsel hataların bilince çıkarılması, en ileri siyasal programın ve örgütsel yapının oluşturulması ve bütün bilimsel sosyalistlerin, işçi sınıfının öncü unsurlarının bu yapı etrafında toparlanmasının sağlanmasıdır. Buna, işçi sınıfının siyasi birliği için mücadele denir.

Bilimsel sosyalistlerin tümünü çatısı altında toplayabilen tek bir işçi sınıfı partisi ancak siyasal öncülük görevini yerine getirebilir.

Bu sağlanmadan, yani bilimsel sosyalistlerin birliği gerçekleştirilmeden ileri sürülen «ben öncüyüm» iddiaları, hem kendisi dışındaki sosyalistleri görmezlikten gelmektedir, hem de, kendi siyasal programını en ileri program olarak kabullenmektedir.

Ancak kendi siyasal programına yöneltilen bilimsel eleştiriler karşısında ezilen, kendi yanlışlarını görüp zaman zaman da itiraf eden, ancak buna rağmen öncü benim demek iddiasından da vazgeçmiyen bilimsel sosyalistler, işçi sınıfının siyasal birliğini gerçekleştirmeyi geciktirmiş olurlar.

İşçi sınıfının siyasi hareketi böyle bölünebildiği gibi, gelişmiş kapitalist ülkelerde olan şekliyle işçi sınıfı kökenli sosyal demokrat hareketler tarafından da bölünmüş olabilir. Bu ülkelerde işçi sınıfının bilimsel sosyalist hareket yanında, sosyal demokrat bir hareketi daha bulunur. Bu durum, işçi sınıfının sosyal demokrat kesimlerinin görmezlikten gelinmesini değil, onun hesaba katılarak ortak amaçlar için mücadele şartlarının yaratılmasını gerektirir. Bu nedenle işçi sınıfının siyasi hareketinin sosyal demokratlarca bölündüğü durumlarda birlik, ilk elden, komünistlerle sosyalistlerin birliğini gerektirir. Ancak dikkat edilmesi gereken, bu ülkelerde bile, komünistlerin, yani işçi sınıfının bilimsel sosyalist öncülerinin tek bir örgüt çatısı altında birleşmiş olmalarıdır. Eğer orada da böyle bir bölünme hali olsaydı, komünistlerin birliği gibi bir gündem maddesi kaçınılmaz olarak varolacaktı.

DEMOKRATİK GÜÇLERİN BİRLİĞİ

Sosyalistlerin birliği, bilimsel sosyalist hareketin örgütsel sorununa hitap ederken, demokratik güçlerin birliği, farklı siyasal bileşimlere seslenir. Birincisinde salt bir sınıf hareketinin siyasal birliği anlatılırken, öbüründe, emekçi sınıf ve zümrelerin mücadele birliği anlatılır.

Emekçi sınıfların mücadele birliği, sosyalist hareketin önderliğinde başlar ve yürür. Sosyalistlerin birliği, bu önderliğin başarılı olarak yerine getirilmesi bakımından bir önkoşuldur, zorunluluktur. Ama, siyasal ve demokratik mücadele tek yölü bir gelişme değildir. Mekanik bir görevler dizisi görülmez. Yani, sosyalistlerin birliği önemli ve zorunlu bir faktör iken, bu gerçekleşinceye kadar yaşanan süreç, demokratik güçlerin birliğinin sağlanabileceği süreç olarak görülmelidir. Mücadele birliği her zaman gerçekleşebilir.

Emekçi sınıf ve zümrelerin mücadele birliği, sosyalistlerin ortak eylemi olacağından, onların birliğini de kolaylaştıran bir rol oynar. Eylem birliği, işçi sınıfının siyasal birliğinden önde gelen, önem olarak değil ama, zamanlama açısından önde gelen bir görevdir. Eylem birliğini siyasal birlikten önce gören Dimitrov bunda, kitlelerin acil demokratik çıkarlarının savunulmasının ertelenemiyeceğini çıkış noktası olarak alır. Emekçi kitlelerin acil çıkarları eylem birliğinden geçilerek savunulabilir. Bu, siyasal birliğe açılan yolları da engellerden temizleyebilir.

BİRLİĞİN SOMUT TEMELLERİ

Birlik kavramı, kendisine hedef seçtiği somut olgularla somutluk kazanır. Örneğin, tekellere karşı emekçi kesimlerin mücadele birliği bir anti-tekel cepheyi ifade eder ve birlik kavramı, tekel dışı toplum güçlerinin demokratik eylem birliğinin sağlanmasını ifade eder.

Bir başka durumda, örneğin, ulusal kurtuluş hareketinin cepheleştirilmesi durumunda, tüm anti-emperyalist güçlerin ulusal birliğidir sözkonusu olan. Ulusal güçlerin ortak cephesinin yaratılması için birlik uğruna mücadele verilir.

Yine bir başka durumda, örneğin faşist tehlikeye karşı, tüm anti-faşist güçlerin eylem birliği, hatta örgütsel birliği savunulur. Anti-faşist cephenin yaratılması için bu durumda birlik için mücadele verilir.

Demokratik halk cephesi, tüm anti-faşist, demokratik ve anti-emperyalist halk güçlerinin ortak cephesidir. Bunun için bu cephenin inşa edilmesi için bilimsel sosyalistlerin önderliğinde verilen mücadele, halk güçlerinin birliği için çabaları da gerekli kılar.

Görülüyor ki, **«birlik»** kavramının ardından, hangi kapsamda bir birliğin söz konusu edildiği önem kazanır. Bunun önemli olması, her birlik platformunun sınıf güçlerinin de farklı olmasındandır. Bir araya getirilecek, örgütlenecek olan sınıf ve zümreler doğru ayırdedilmedikçe, birlik kavramı sloganlaşır, anlaşılmaz hale gelir. Bunun örneğini verelim:

Sosyalistlerin birliği
Ulusal demokratik güçlerin birliği

Bular farklı kavramlar. Farklı sınıf güçlerini kapsıyor. Birincisinde birliğin unsurları bilimsel sosyalistler, ikincisinde tüm **ulusal** güçlerdir. Birincisinde bir örgütsel görev anlatılmaktadır, ikincisinde de bir örgütsel görev ama somut mücadeleye bağlanarak anlatılmaktadır. Birincisinde işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi, yani öncü güçlerin dar kapsamlı örgütsel birliği anlatılmaktadır, ikincisinde, bu birliğin de içinde yer aldığı, çok geniş toplum güçlerinin birliği ifade edilmektedir.

Birinci görevin gözardı edilmesi ve salt ikinci formülü «birlik» kavramının tamamı gibi gören eğilimler de yanılmaktadırlar.

Türkiye'de sosyalistlerin birliği, demokratik güçlerin birliği, halk güçlerinin cephe birliği, antifaşist güçlerin eylem birliği gibi, somut içeriği olan farklı birlik görevleri vardır.

Tümünü kendi değerlerine uygun olarak ve çerçevesini saptıyarak ele almak gerekmektedir. Ve bize göre, sosyalistlerin birliği yolunda atılması gerekli adımlara büyük değer biçilmelidir.

Türkiye'de barış hareketinin örgütsel görevleri

ken güçler, çok geniş bir siyasal yelpaze oluştururlar. Bu geniş kesimi örgütlemek başlıca amaç olmalıdır.

Dünyada barış hareketinin örgütlenme çabaları çok eskilere dayanır. 1948 yıllarından başlıyarak sürekli yükselen ve yaygınlaşan bir barış örgütlenmesi izlenir.

Barış güçlerinin örgütlenmesi yönündeki çabalar Türkiye'de de eskidir. 1950 yıllarında Türkiye'de «Barış Komitesi» vardır ve bu komitenin Kore Savaşına karşı aktif eylemleri olmuştur.

Ama Türkiye'de gerici burjuva iktidarlar. NATO ve benzeri askeri örgütlerin savunucusu olarak, bu örgütlerin üyesi olarak barış mücadelesini baskı altına almışlar, militarist düşüncelerin yaygınlaşması için çalışmışlardır.

Bu nedenle Türkiye'de hem barış örgütlenmesini geliştirmek mümkün olmamış, hem de barış düşüncesi kök salıp yaygınlasamamıştır. Bu gün bile kimi «sol» güçler arasında barış düşmanlığını görmek mümkündür.

Türkiye'nin NATO örgütü içindeki konumu, sürekli bir silahlanma eğilimi olmuştur. Silahlanma cephesi içinde Türkiye hükümetleri ağır ekonomik yükler altına girmişlerdir. Bu, ekonomik gelişmeyi büyük ölçüde aksatmıştır. Buna ek olarak batıya bağımlılık artmıştır.

Silahlanmanın en ağır bedelini yine emekçiler ödemişlerdir. Kalabalık bir ordu, dış borçlara, askeri hibelere dayanılarak ayakta tutulmaya çalışılmıştır. Ordu içinde militarist dış güçlerin etkinliği bu ilişkiler içinde artmış, ordu aynı zamanda ilerici halk güçlerine karşı gerektiği zaman kullanılabilecek bir yapıya ulaştırılmıştır. ABD üsleri bu çerçevede Türkiye'ye yerleşmiş ve ulusal çıkarlarımızı tehdit etmeye baslamstır.

Burjuva hükümetlerin bu uygulamaları, buna politik gerekçeler hazırlamakla atbaşı yürütülmüştür. Ülkemizde koyu bir Sovyet ve sosyalizm düşmanlığı geliştirilmiştir. Burjuva milliyetçiliği yaygınlastırılmıştır.

Kemalizm düşüncesi, anti-emperyalist özünden soyutlanarak bir ulusal önyargılar sistemine dönüştürülmüş ve resmi devlet ideolojisi haline getirilmiştir. Batının militarist güçleri arasına sıkışan Türkiye, dünya barış hareketinin karşısında yer almıştır.

Barıs güçlerinin aktif örgütsel güç olarak ortaya çıkması ve eylemlere katılması, bu saydığımız şartlar yüzünden zorlaşmış olabilir. Ancak, böyle bir ülkede barış hareketinin örgütlenmesi de o denli büyük bir önem kazanmıştır.

Bu önem bugün de sürmektedir. Amerikancı bir faşist parti vardır ve bu parti Avrupa'daki faşist partilerin en eli kanlısıdır. Yine bir başka Amerikancı parti sürekli iktidar olmuştur. Sosyal demokrat hareket şoven geleneğinden kurtulabilmiş değildir. Türk hükümetleri, bölgede barış düşmanı güçlerin yanında yer almayı dış politika haline getirmislerdir. Kıbrıs'da işgalci bir konum tutulmustur. Komşularımızla anlaşmazlıklar çıkarıp derinleştirmek için her fırsat değerlendirilmiştir. Ve Türkiye'de, sürekli baskı altında olan bir baska halka karsı, azgın bir milliyetçilik kök salmıstır.

İşte Türkiye'de barış hareketinin dünü budur ve Türkiye böyle bir ülkedir. İki durumu bir arada ele aldığımızda, bugünkü görevlerimizin ağırlığı ve önemi anlaşılabilir. Barış hareketini örgütlemek ve barış eylemini yükseltmek tüm barışsever güçlerin görevidir.

Bunun yapıldığı ne yazık ki söylenemez. Gecikmeyle bile olsa Türkiye'de bir Barış Derneği kurulmuştur ve bu dernek iki buçuk yıldan buyana faaliyet göstermektedir. Ama ne barışsever güçler bir araya getirilebilmiş, ne de barış mücadelesi konusunda her hangi bir yeterli somut iş yapılabilmiştir.

Barış mücadelesinin yığınsallığı karşısında bunun yeterli olduğu söylenemez. Ama burjuva milliyetçiliğinin azgın saldırıları karşısında güçlü bir barış hareketi yaratmanın hem olanağı vardır hem de zorunluluğu.

Türkiye'de barış hareketinin örgütsüz kalmasının başlıca nedeni, tüm insanlığı ilgilendiren bir sorunu gereken önemiyle ele almama eğilimlerinin aşılamamış olmasıdır. Bunun faturasını ise halkımız ödemektedir. Örneğin: geçtiğimiz 30 Ağustos'ta egemen güçlerin yaygınlaştırdığı ve azgınlaştırdığı militarist görüşler ve saldırılar karşısında barış hareketinin eylemsiz kalması bunun kanıtıdır.

O halde, barış güçlerinin örgütlenmesi, önümüzde duran bir görevdir. Bu, herkesin kendi bildiğince bir örgütlenmesi değil, barış güçlerinin tümünün ortak örgütlenmesidir. Bir başka deyimle örgütlenmenin varolan şeklinin ortaklaşa omuzlaması anlamına gelir. Bütün barış güçlerinin tek bir örgüt çatısı altında bu mücadeleyi sürdürmelerin'n şartları hızla geliştirilmelidir.

Bugün Türkiye'de, sosyalist partiler, ilerici halk örgütleri, meslek kuruluşları, DİSK sendikalarının tamamı, TÜRK-İŞ sendikalarının çok büyük bir çoğunluğu, TÖB-DER, TMMOB, POL-DER, TÜS-DER, TÜM-DER, barolar, tabip odaları, gazeteci örgütleri, basın kuruluşları, aydın ve sanatçı örgütleri, barış hareketinin doğal tabanı durumundadırlar. Hatta sosyal demokratların büyük bir bölümü, barış mücadelesinin bilinci içindedirler. Sosyal demokrasinin önderliği ise, henüz barış sorununu gerçek anlamıyla kavramış olmasa bile, bu yönde eğilimler taşımaktadır.

Bütün bu potansiyel içinden çok güçlü bir barış örgütlenmesinin ve eyleminin çıkarılması sanıldığı kadar zor değildir. Esas olan, soruna yaklaşımın yanlış olmamasıdır.

Barış güçlerinin birliği, sadece Detant'ın hedeflerine yönelik halk mücadelesini güçlendirmekle kalmayacak, burjuva gericiliğine karşı demokrasi mücadelemize, ezilen ulusun demokratik eylemine, burjuva gerici-şoven kültüre ve militarizmin Türkiye'deki örgütlenmesine karşı mücadelemize, kısacası, bağımsızlık ve demokrasi mücadelemize ivme kazandıracaktır.

Bu denli önemli bir sorunu gözardı etmeksizin, tüm barış güçlerinin birliği için çaba göstermek gerekmektedir.

Silah Sanayii

Rıdvan AKARCA

Seçimdi, kazandıydı, istifa ettiydi derken gözden kaçabilecek bir haber, «Amerikan iş adamlarının yatırım için» ülkemizi ziyaretiydi. İşadamları inceleme-leri sonucunda ülkemizin yatırım için çok iyi şartlara sahip olduğunu belirttiler. Hatta giderayak Türkiye ile ortak savaş sanayiinin kurulabileceğini de çıtlattılar!

Türkiye'de Amerikan sermayesinin varlığı yeni değil, 1950'lerden bu yana, ülkedeki «bacasız, dumansız, fabrikalarıyla» boyalı gazozlarıyla arzı endam eden yabancı sermaye, ülke ekonomisinin bugünkü çarpıklığına neden olurken, aynı zamanda her bir dolarlık yatırım için yaklaşık beş dolar kâr transfer ederek ülke kaynaklarının dış ülkelere aktarılmasına neden olmuştu.

Emperyalizmin temel özelliklerinden olan «Sermaye İhracı» gerçekleşebilmesi için, başta yatırım yapacağı ülkede «siyasi istikrar» ister, ucuz işgücü ister, kısa sürede yatırımının kârını transfer etmek ister. Gözüktüğü kadarıyla ülkede «siyasi istikrardan» bahsetmek mümkün değil. Peki ama Amerikan iş adamları bu durumu bilmiyorlar mı? Yoksa başka bildikleri mi var? Duydukları «Geniş Tabanlı Hükümet», «Ara Rejim» tartışmalarının yanı sıra faşist tırmanışın hız kazandığı, Brezilya, Güney Kore gibi ülkelerin rejimleri özlemcilerinin varlığı mı yoksa? Türkeş'in Demirel'in «ücretlerin dondurulması» için açık açık bağırıp, kendilerine güvence vermeleri mi?

Onların neyi bildiği, neyi bilmediği bizce malum. Asıl anlatmak istediğimiz bu değil. Anlatmak istediğimiz «Savaş Sanayiinin» kurulması. Ya da ekonominin bunalımdan çıkması için ekonominin «Savaş Ekonomisine» döndürülmesi. Okurların gözünden kaçmamıştır, çok kısa bir zaman önce ülkemizin tekelci sermayedarlarının en eskilerinden ve en güçlülerinden olan Koç'un «Devlet imkân tanıdığı takdirde savaş sanayiinin kurulmasını üslenebileceğini» gazetelere açıklamıştı. Arkasından Amerikan iş adamlarının aynı şeyi önermeleri, ülke ve emperyalist metropollerin kapitalistlerinin niyet birliğinin ötesindedir. Kapitalist sistemin derinleşen bunalımı, merkezden uçlara, metropol ülkeden uydulara doğru şiddetlenerek yayılmaktadır. Ekonomik bunalımların tek tek ülkelerdeki ölçüsünün ve bunların öteki ülkeler ve dünya ticareti üzerindeki etkisinin bu tür sınıf dayanışması olmasaydı çok daha güçlü olacağı açıktır.

Bu sınıf dayanışması içerisinde Türkiye'nin neler kaybedeceği ülkede yaşayan emekçileri çok yakından ilgilendirmektedir. Ekonominin çarpıklığı ve dışa bağımlılığı bugün sermaye sınıfının kendisi tarafından bile kabullenilmektedir. Ama bu çarpıklığı, bağımlılığı düzeltemeyeceklerini çok iyi bildiklerinden, kısa dönemde vurgunlarını arttırmak için savaş sanayiine dönme onlara cazip gelmektedir.

Savaş sanayiinin, ekonominin canlanması için kaçınılmaz olup olmadığı tartışmasından önce, savaş sanayiinin ülkede kurulmasının istenmesi hele hele tarihi Johnson mektubunun varlığı, Kıbrıs harekatı sırasındaki ve sonrasındaki ambargosuyla bilinen ülkeyle yani ABD'le ortak olarak düşünülmesi, geçmişte olanların yok sayılmasını gerektirmektedir. Türkiye içinde bulunduğu durumu nasıl geldiğini bilen aydınlanmış ve bilinçlenmiş insanlarla doludur. Onlara rağmen bu kararın alınıp, uygulanmaya geçilmesi için çok şeyin değişmesi gerekmektedir. Örneğin rejim tartışmaları tekelci sermayenin lehine kesin olarak halledilmeli, sendikalar ve demokratik kuruluşlar susturulmalı, kısacası faşizm iktidar olmalıdır. Önümüzdeki dönemde sermayenin ülkedeki ve uluslararası plandaki amaçları kendi çelişkilerinin zorladığı doğrultudadır. Bu doğrultu, 1930'dan bu yana görülmemiş boyutlara varan bunalımın atlatılması için ekonominin «savaş ekonomisine» dönüştürülmesi yönündedir. Ancak işçi sınıfımız ve tüm emekçilerin faşizm karşısındaki kararlı tutumları onların bu niyetlerini boşa çıkartacak güçtedir.

Elektrik tüketimi artışı

● Avrupa ülkelerinde elektrik enerjisi tüketimi bir yıl önceye göre ortalama yüzde 4.8 arttı.

● Türkiye'de 1977 yılında kişi başına elektrik enerjisi tüketimi yalnızca 476 kw saat.

Birleşmiş Milletler (a.a.) - Aralarında Türkiye'nin de bulunduğu Avrupa Ekonomik Komisyonu üyelerinin 1978 yılı elektrik enerjisi tüketimi dünya toplamının yüzde 78.8'ine ulaşmıştır. Komisyon tarafından Elektrik Enerjisi Komitesinin 21 - 25 Ocak 1980 tarihleri arasındaki toplantısına sunulmak üzere hazırlanan rapora göre Avrupa ülkelerinde elektrik enerjisi tüketimi bir yıl önceye göre ortalama yüzde 4.8 artmıştır. Bir bütün olarak Avrupa Ekonomik Komisyonu Bölgesi, tüketim artış hızı ise (yüzde 3.4), dünya ortalamasına göre (yüzde 2.8) yüksekliğini korumaktadır.

Rapora göre 1977 yılında Avrupa Ekonomik Komisyonu Bölgesi ülkelerde kişi başına ortalama tüketim 5.437 kilovat saat olmuş, fakat ülkeden ülkeye büyük farklılıklar görülmüştür. Örneğin Norveç 17.907 kw saatle en önde gelmekte, onu sırasıyla Kanada, İzlanda, İsveç, ABD Lüksemburg, Finlandiya ve İsviçre izlemektedir. Türkiye'nin 1977 yılındaki kişi başına düşen elektrik enerjisi tüketimi ise yalnızca 476 kw/saat olmuştur.

Aynı yıl, 1.669 milyar kw saatle sanayi Avrupa Ülkeleri elektrik enerjisi tüketiminden en büyük payı almıştır. Evlerde kullanılan enerji 947 milyar, taşıma amacıyla tüketilen ise 136 milyar kw/saat olarak saptanmıştır.

Kaynaklara göre üretimde en büyük pay ise yüzde 72.8 ile termik santrallerindir. Komisyon bölgesi ülkelerinde üretimde ikinci sırayı yüzde 18.8'le hidrolektrik almış, nükleer santraller dahil öteki kaynakların katkısı ise yüzde 8.4 olmuştur. Bu değerler de ülke düzeyinde önemli farklılıklar göstermektedir. Örneğin Belçika'da nükleer santraller toplam elektrik enerjisi üretiminin yüzde 69.5'unu üreten hidroelektrik santrallarda olmuştur.

1977-1978 döneminde Komisyon Bölgesi elektrik şebekesine 34 yeni nükleer santral katılmıştır: ABD 13, Sovyetler Birliği 4, Fransa 4, Kanada 3, Federal Almanya 3, İngiltere 2 ve Finlandiya Demokratik Almanya, İsveç ile Çekoslovakya birer. Son birkaç yıllık gelişim gözönüne alındığında iki eğilim dikkati çekmektedir: Hidroelektrik üretimin, toplamdaki payındaki düşüş, nükleer enerjide ise artış. Ancak yakıt fiyatlarındaki artış nedeniyle, daha önce rafa kaldırılmış olan hidroelektrik projeleri yeniden değerlendirilmeye ve toplamdaki payının giderek düşmesine karşın kurulu hidroelektrik kapasite büyümeye başlamıştır.

İstanbul'da Türkiye-AET ilişkileri konulu bir panel yapılıyor

● 25-26 Ekim tarihleri arasında İstanbul'da düzenlenen Türkiye-AET ilişkileri konulu panele birçok yerli ve yabancı bilim adamı ve kuruluş katılacak.

İstanbul — İktisat Fakültesi Mezunları Cemiyeti tarafından yapılan açıklamada, 25-26 ekim tarihleri arasında İstanbul'da Türkiye-AET ilişkileri konulu bir panel düzenlendiği bildirildi.

Sheraton otelinde, 25 ekim sabahı başlayacak olan panel süresince dört oturum yapılacağı ve panelin iki gün süreceği öğrenildi. Cemiyet baskanlığından yapılan açıklamaya göre, Türkiye-AET iliskileri konulu panele, yerli ve yabancı bir çok bilim adamı, uzman katılacak Bazı üniversite ve işçi kuruluşları da panelde temsil edilecekler.

Alınan bilgilere göre, birinci gün Cemiyet başkanı Şeref Özgenç'in yapacağı açış konuşmasından sonra, devlet bakanı ve başbakan yardımcısı Hikmet Çetin görüşlerini açıklayacaktır. Birinci günün ilk oturumunda Prof. Yüksel Ülke'nin başkanlığında, Prof. Erdoğan Alkın, AET Güney Avrupa ülkeleri masası şefi Charles Caporala, AET komisyonu fahri müdürü Francesko Fresi Türkiye-AET ilişkilerindeki son gelişmeleri tartışacaklardır.

Birinci günün ikinci oturumunda ise, Prof. Haydar Kazgan başkanlığında, DİSK araştırma enstitüsü müdürü Prof. Sadun Aren, Prof. Nusret Ekin, İtalyan Geneliş Konfedarasyonu dış ilişkiler başkanı Luisgi Trolani Türkiye-AET ilişkilerinde istihdam sorununu tartışacaklardır.

İkinci gün yapılacak oturumlara katılacak olan kişilerde Hacettepe üniversitesi'nden Dr. Taner Berksoy, Sussex Üniversitesi'nden Dr. Francois Duchere, Uluslararası Tarım Araştırma Merkezi genel sekreteri Prof. Dr. Raymond Lignon, İİTİA Dekanı Prof. Dr. Melih Tümer Türkiye-AET ilişkilerinde sanayileşme ve genişletilmiş AET tarım sektörü üzerinde tartışacaklardır. Panelin son oturumunda ise genel değerlendirme yapılacaktır. Sonuncu oturuma Prof. Esat Can baskanlık edecek, Dr. Aydemir Aşkın, Prof. Rancois Duchune, Prof. Erol Manisalı, İstanbul senatörü Besim Üstünel ve Arslan Başer Kafaoğu tartışmacı olarak katılacaklardır.

Avrupa'ya y ABD füzeler tepkiler sür

● Sovyetlerin savaş hazırlığı içerisinde olduklarına inanmanın büyük bir yanlış olduğunu belirten F. Almanya Başbakanı Helmut Schmidt, Avrupa'ya ABD füzeleri yerleştirilmesine NATO ülkeleri arasında çoğunluğa dayanarak değil, ancak oybirliği ile karar verilebileceğini söyledi.

● Sovyet Asya ve Afrika Ülkeleriyle Dayanışma Komitesi barış yanlısı tüm güçleri silahlanma yarışının tırmanışına en gel olmak ve Batılı yöneticilerin Sovyetlerin barışçı çağrısına iyi niyetle cevap vermelerini sağlamak üzere çaba göstermeye çağırdı.

Roma — Avrupa topraklarına yeni orta menzilli nükleer füzelerin yerleştirilmesi konusundaki tartışmalar sürmektedir. Sovyetler Birliği Devlet Başkanı Leonid Brejnev'in Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde yaptığı

Arafat BM Genel Kurulu'nda konuşacak

Kuveyt — Filistin Kurtuluş Örgütü lideri Yasser Arafat'ın Kasım ayı içerisinde ABD'ye giderek BM Genel Kurulu'nda bir konusma yapacağı bildirilmektedir. Kuveyt'te yayınlanan El Hedef dergisinin diplomatik kaynaklara dayanarak verdiği haberinde Arafat'ın ABD'de bulunduğu süre içerisinde ABD yetkilileri ile görüşüp görüşmeyeceği belirtilmemiştir. Yasser Arafat daha önce 1974'de BM Genel Kurulu'nda ilk konuşmasını yapmıştı.

Öte yandan İngiltere İşçi Partisi başkanı ve İngiltere eski başbakanı James Callaghan, Ürdün'ü ziyareti sırasında Amman'da yaptığı bir konuşmada Filistin'in özerkliğini ilgilendiren görüşmelere Filistin'ilerin de katılması gerektiğini söylemiştir. Filistinlileri ilgilendiren bir karar alınırken, onların da hazır bulunmasının gerekli olduğunu belirten Callaghan özerkliğe ilişkin görüşmelere katılabilecek Filistin temsilcisinin yapılacak bir halkoylaması veya benzer bir yöntemle belirlenebileceğini söylemiştir.

SSCB-Suriye ortak bildirisi

Moskova (THA) — Sovyet resmi TASS ajansının haberine göre, Suriye devlet başkanı Hafız Esad'ın dört gün süren resmi Sovyetler Birliği ziyareti sonunda yayınlanan Sovyet-Suriye ortak bildirisinde Arap ülkelerinin bağımsızlığının ve güvenliğinin güçlendirilmesi ile Orta-Doğu sorununun çözümünde Sovyetler Birliği'nin katkısı bulunması gerektiği konusunda tarafların görüş birliği içinde oldukları açıklanmıştır.

TASS, ayrıca, Hafız Esad'ın daha fazla miktarda ve geliştirilmiş silah isteği konusunda Sovyetler Birliği'nin uygun kararlara vardığını açıklamıştır.

KISA... KISA...

● Federal Almanya Başbakanı Helmut Schmidt, Çin devlet başkanı Hua Kuo Feng'in Bonn gezisine ilişkin olarak, hükümetinin Çin ile Sovyetler arasındaki siyasi tartışmalara girmekten kaçındığını belirtmiş, Çin ile diplomatik ve ekonomik ilişkilerini güçlendirmek istediklerini ancak silah satmayacaklarını bildirmiştir.

● Pakistan'da seçimlerin ertelenmesi kararı ve parti yöneticilerinin tutuklanmasının ardından ülkede tüm siyasal faaliyet yasaklanmış ve basına tam sansür uygulanmasına başlanmıştır.

Gerçek Sahibi: Ali Kar, Adres: Başmusahip Sokak Tan AP. 10/11, Cağaloğlu, İstanbul, Tel: 2827 41
Sorumlu Müdür: Hamit Çaylı, Ankara Bürosu: Kızılırmak Cad. Kızılırmak Apt. 36/5 Yenişehir, Tel: 17 28 70 Dizgi: Kitle Gazetecilik Matbaacılık A.Ş., Baskı: Hürriyet Ofset Tesisleri

TSİP Sosyalist Siyasal Güçleri

Baştarafı s. 1'de

biribirlerine en yakın olan sosyalist güçler somut hedefler etrafında işbirliği yapabilirlerse, diğer ilerici güçlerin büyük çoğunluğunu da halk güç ve eylem birliğine kazanmak mümkündür.

● Böylelikle, faşizme, tekellerin egemenliğine, emperyalizme ve egemen milliyetçiliğe karşı ivedi görevlerin yerine getirilmesi için tüm devrimci-ilerici mücadele güçleri yanyana getirilirse, egemen gerici güçlere karşı, halk güçlerinin siyasal ve toplumsal arenadaki ağırlığı hızla artacak ve ülkedeki güçler dengesi —onun belirleyicisi olan— siyasal arenadan başlayarak, halk hareketi lehine değişecektir.

● Bu süreç, aynı zamanda, ayrı sosyalist siyasal güçler arasında yakınlaşmayı ve diyalogları getirecek, bu güçler içinde yeralan işçi sınıfı devrimcileri arasında kardeşlik ve birlik duygularını somut pratik ve sürekli eylem içinde güçlendirecektir.

● Bu işbirliği adımları, daha ileri bir erimde sosyalist siyasal hareketin birliğine ve merkezileşmesine de hizmet edeceği gibi, işçi sınıfı politik hareketi önderliğinde kurulacak olan Demokratik Halk Cephesi'nin de temellerini atacaktır.

● Böylece işçi sınıfı ve toplumun emekçi halk hareketinin Parti ve Cephe sorunlarının nihai çözüme kavuşturulmasının yani sosyalist ve demokratik birliğin kesin olarak sağlanması sürecinin bugünkü somut adımı, sosyalist siyasal güçlerden başlayarak tüm ilerici güçlerin etkin ve kapsamlı bir **merkezi siyasal işbirliğini** gerçekleştirmektir.

● Böyle bir işbirliği için TSİP bugüne değin çeşitli girişimlerde bulunmuştu. Örneğin, 1974 Kıbrıs olaylarında o sırada ilân edilen sıkıyönetim koşullarında, daha sonra Birinci MC kurulduğu sırada, 1975 Senato seçimleri öncesinde, 1977 genel seçimler öncesinde, İkinci MC kurulduğu sırada, 11 Aralık 1977 yerel seçimlerinde, geçen yıl K. Maraş olaylarından sonra sıkıyönetim ilan edildiğinde ve nihayet 14 Ekim 1979 seçimleri yaklaştığında, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi ilkeler, yöntemler ve ortak çalışma yöntemlerinde uyum sağlayabileceğini umduğu toplumsal ağırlıklı sosyalist ve ilerici siyasal güçlere bu önerileri getirmişti. 14 Ekim seçimleri bu önerilerin hayata geçmeye başladığı ve kalıcı siyasal işbirliği yolunda önemli adımların atıldığı bir platform oldu.

● 14 Ekim seçimleri sona ermiştir, ama sınıfsal ve ulusal mücadele devam etmektedir. Halk güçlerimizi daha da zor ve zorlu koşullar, daha çetin mücadeleler beklemektedir. 14 Ekim öncesinde elbirliği, dostluk ve eylembirliği yolunda elde edilen kazanımları kalıcı başarılara dönüştürmek için siyasal ve toplumsal yaşamın her alanına yansıyacak kalıcı bir siyasal MERKEZİ düzeyde gerçekleştirilmesi, bugünkü en önemli politik görevimizdir.

● Böyle bir işbirliği SOMUT HEDEFLER ve AYRINTILI ÇALIŞMA PROGRAMI ETRAFINDA, kalıcı olarak sağlanmalıdır.

● Bu işbirliğinin esas niteliği siyasal olmakla birlikte, sendikalar başta olmak üzere, tüm demokratik meslek örgütlerini, gençlik ve kadın kuruluşlarını kucaklayacak etkin bir Devrimci Demokratik Blokun yaratılması amaçlanmalıdır. Çünkü emekçi sınıf güçlerimizin sınıfsal ve zümresel çıkarlarını güncel ekonomik-demokratik planda kucaklayan tüm demokratik örgütler, gerçekte siyasal iktidar mücadelesinin transmisyon kayışlarıdır. Solda siyasal işbirliğinin yaşarlılık kazanması, sosyal pratikte en verimli meyvalarını vermesi onun ancak yığınlara malolmasıyla mümkündür. Bu da en fazla onun ancak yığınlara malomlasıyla mümkündür. Bu da en fazla politikleşme düzeyine ulaşmış kadroları aşıp, kitle örgütleri aracılığıyla yığınları hem uzun erimli siyasal hedeflere, hem de güncel ekonomik-demokratik mücadelelere seferber edilmelidir.

● Siyasal olan ve olmayan halk örgütleriyle birlikte, işçi sınıfı bilimi rehberliğinde etkin ve kapsamlı bir işbirliği somut hedefler ve programlar etrafında hayata geçirildiği zaman, Türkiye'de spontane olarak varolan ve mücadele eden muazzam devrimci-demokratik halk potansiyelinin güçlü bir şekilde seferber edilebileceği açıktır. TSİP Merkez Yürütme Kurulu raporunda önümüzdeki günlerden başlayarak bu yolda yeni somut girişimlerin vakit yitirilmeden yapılacağı vurgulandı.

Kaçmaz: «Solda

Baştarafı s. 1'de

Ve faşistlerin nasıl «hesap» sorduklarını da kimsenin meçhulü değildir.

«Demokrasinin, emekçi halkın önündeki tehlike büyüktür ama, halk güçleri de direnmeye, faşizme geçit vermemeye kararlıdırlar. Seçimlerde solda yer alanların toplam oy oranı yüzde 4.70'i bulmuştur. Bu solun şimdiye kadar ki seçimlerde elde ettiği en büyük orandır. Ne ki ülkemizdeki sol potansiyel bu miktardan kat kat fazladır. Ancak, seçimlerde solu kapsayan güçlü bir blok yaratılamadığı için CHP'ye oy vermeye eli varmayan yüzbinlerce emekçi sandıktan uzak durmuştur. Sandığa gidenler ise verdikleri oylarla solda birlik özleminini somutlamışlardır. Böylece Partimiz'in baştan beri savunduğu sosyalist birlik, demokratik işbirliği politikalarının daha güçlü bir şekilde hayata geçirilmesi için şartlar olgunlaşmış, elverişli bir ortam sağlanmıştır.

«Partimizin birlikçi politikası, bu seçimlerin de kazandırdığı ivmeyle, başarı yolunda hızla ilerlemektedir. Devrimci demokratlarla seçimler öncesinde sağlanan uzun erimli işbirliği, siyasi mücadelenin tüm alanlarında işlerliğini sürdürecektir. Yine Birlik Dayanışma grubu ile İstanbul'da ve diğer illerde başlatılan demokratik eylembirlikleri, sosyalistlerin her alanda kalıcı işbirlikleri açısından önemli başlangıç adımlarıdır. Ayrıca sola, sosyalizme gönül veren, mş aydınlar birlikçi politikamızı destekleyerek bizleri yeni atılımlar için teşvik etmektedirler. Bütün bu olup bitenler halk güçlerinin birliği uğruna yaptığımız çalışmalarda bize şevk ve güç kazandırmaktadır. Bu nedenle önümüzdeki dönemde emekçi halkın birlikçi özlemlerinden aldığımız destek ve yolumuzun doğruluğuna duyduğumuz güvenle, yeni girişimlere de bulunacağız. Hem soldaki işbirliklerini genişletecek, hem de daha sistemli, ilkeli ve kalıcı birliklerin bir şekilde örgütlenmesini sağlayacak bir politika izleyeceğiz. Çünkü gericiliğin ve faşizmin hız kazanan Sosyal demokrasi ağır bir yenilgi aldı. Çünkü iki yıl boyunca ne yapmaması gerektiyse onu yaptı. Emperyalizme, bunalımın çözümünü «Batı»da araması nedeniyle ekonomik krizin daha derinleşmesine yol açtı. Derinleşen bunalım günlük hayatta, yoklara yokların eklenmesi, kuyrukların uzaması, pahalılığın görülmedik boyutlara ulaşması, kısacası dar gelirli milyonların sefalete mahkûm edilmesi şeklinde somutlandı.

«Ekonomik güçlüklere çare bulamayan sosyal demokrasi, kitlelerin demokratik özlemlerine sırt çevirdi. Vaadlerini bir bir unuturken anti-demokratik yollara başvurdu. En kötüsü, cinayet şebekesi faşist MHP'ye karşı etkili bir mücadele yürütmedi. Demokrasi güçlerinden gelen tüm uyarılara kulaklarını tıkadı. Kısacası bindiği dalı kesti.

«Şimdi gerici - faşist güçler, seçimlerdeki üstünlüklerini yeni saldırılarına sıçrama tahtası yapma hesabı içindeler. Özellikle MHP'nin, demokrasi güçlerini sindirmek, halkı zorbalığa baş eğdirmek için sistemli ve planlı katliamlara hız vereceği günler uzak değildir. MHP, hükümet kurulana kadar kendi tımenışına uygun bir hükümet bileşimi çıkmasını sağlamak amacıyla «uslu» gözükmeyi yeğleyebilir. Ama beklediği an geldiğinde hem devlet katlarında hızla yuvarlanmak, hem de terör estirmek için var gücüyle saldırganlaşacağı görülecektir. Denebilir ki, CHP'nin en büyük günahı, MHP'ye ve yandaşlarına ilişmemesi ve seçimlerde meşruiyet sağlayan MHP'nin daha pervasızlaşmasına yol açmasıdır. Bir Abdi İpekçi'yi «solcu» görüp varlığına tahammül edemeyen faşistler, sosyal demokrasiye karşı insaflı davranmayacaklarını ve hesap soracaklarını seçim konuşmalarında açıkça söylemişlerdir. yeni saldırıları karşısında emekçi halkın demokrasi güçlerinin ayakta kalabilmeleri, saldırıyı defedebilmeleri ve faşizme geçit verilmemesi için başka çare yok!»

Stokçular

Baştarafı s. 1'de

rilmediği için kapkaççıların elinden karaborsaya dönüştürülmüştür.

14 Ekim sonuçlarını etkileyen konuların başında mutlaka halkın bir yıl boyunca yokluk çektiği maddeler en önemli yeri tutuyordu. İstanbul Belediye Başkanı Aytekil Kotil, seçimlerden sonra yaptığı değerlendirmede «Oy mutfaktan geçer» demekle bunu vurgulamak istemişti.

Bulunmayan maddelerin başında da margarin geliyordu. Geçtiğimiz yıl içinde 242 bin ton margarin üretilmiş, üstelik geçtiğimiz yıllara göre çok daha yüksek olduğu halde bu üretim yetmez olmuştu. Fabrikalar üretimi durdurmadıklarını söylüyorlar, ama halk karaborsa ve stokçuların elinde bulunan yağlara bir türlü erişemiyordu. Böylece seçim günleri geldi geçti. Bundan sonra ellerdeki stok yağların bir ölçüde piyasaya yansıması söz konusu. Nitekim seçimlerin hemen ardından yağın kısmen de olsa bollaşması, yağ tüccarlarının zam istekleri konusunda güvenilir bir ortam sağlamalarıyla ilgisiz değildir.

GERÇEK Haftalık

bir evreyi temsil etmekteydi. Seçim arenasında hem işçi sınıfı sosyalizminin ve proletarya enternasyonalizminin propaganda-ajitasyon görevini daha etkince yapabilmek, hemde genel anti-faşist ve ekonomik-demokratik mücadele şiarlarını, kitlelerin ivedi istemlerini yükseltmek ve aynı zamanda sosyalist ve demokratik birlik politikalarını yaygınlaştırmak özel bir önem kazanmıştı. Ayrıca çalışmayı yapan anti-faşist güçlere günlük mesajlar ve yönlendirici ajit-prop anahtarları iletmek için Gerçek Gazetesi bu dönemde günlük olarak yayına geçti. Gazetemiz bu konuda 10.9.1979 tarihinde şunları söylüyordu: «Önümüzde seçimler var. Faşizmin azıttığı, egemen milliyetçiliğin şiddetlendirildiği bir ortamda, kitlelerin politik dikkatleri şu anda seçimlere yoğunlaşmıştır. Gazetemiz bu seçimlerin demokrasi güçleri açısından taşıdığı öneme defalarca değindi. Günlük GERÇEK, işçi sınıfı siyasetinin bu dönemde ajitasyon ve bakış açısını yoğunlaştırmaya hizmet edecektir. Bu görevimizi işçilerin ve tüm emekçilerin sesi olarak omuzluyoruz.»

Bu duyurudan sonra günlük olarak çıkan GERÇEK, seçim döneminde sadece işçi sınıfı bilimine ve enternasyonalizmine değil, aynı zamanda emperyalizme ve faşizme karşı mücadele verenlerin tümüne ve sosyalist ve demokratik birliğe de vargücüyle hizmet etti. Teorik alanda, bilimsel sosyalizmin pratiğe ışık tutan bazı temel öğretilerini özetledi, ideolojik alanda Türkiye sosyalist hareketinin sorunlarına sayfaları elverdiği oranda değindi ve en önemlisi, bu sorunların başında gelen birlik sorununu ayrıntılı olarak işledi... ayrıca faşizme, şovenizme, egemen milliyetçiliğe ve her türlü gericiliğe, tekellerin egemenliğine ve reformizme karşı işçi sınıfı bilimi ışığında sosyalist politika sürdürdü.

Son derece sınırlı mali ve teknik olanaklarla yayınlanan günlük Gerçek, bir günlük gazetenin işlevi olan taze günlük haber verme görevinden çok, sosyalist ve demokratik açıdan günlük mesaj ve yorum iletmeyi hedeflemişti. Nitekim bu kadarıyla sınırlı kaldı. Teknik olanaklarımızı ve mali kaynaklarımızı daha fazla geliştirmeden günlük yayını sürdürmek, okurlarımızın taze haber ihtiyacını karşılayamadığından ve **şu anda** bu olanaklara sahip bulunmadığımızdan, yeniden haftalık yayına geçmek zorundayız.

Gerçek'in günlük yayınına ara vermesi ve tekrar haftalık olarak yayınını sürdürmesi, solda **herkese hitap eden** ve **herkesin sahip çıkacağı** bir günlük gazete ihtiyacının gündemden uzaklaştığı anlamına gelmez. Son seçimler solda birliğin ne kadar hayati önemi olduğunu, emekçi halkın birliği nasıl özlediğini göstermiştir. Faşizmin ve gericiliğin daha azıp, daha pervasızlaşacağı apaçık olan önümüzdeki günlerde yüzbinlere seslenen, yüzbinlerin sahip çıkacağı **anti-faşist bir cephe gazetesi** olağanüstü önem kazanacaktır. İşte bizlere düşen, böyle bir gazeteyi bir an önce yaratabilmek için sorumluluğumuzu idrak etmek, kollarımızı sıvamak ve mücadelenin ortak hedeflerinde anlaşarak, biraraya gelmek olmalıdır.

Gazetemiz 5 Kasım 1979'dan itibaren yine haftalık olarak yayınını sürdürecektir. Haftalığa dönüştüğü için günlük gazete boyu değil, haftalığa daha uygun düşen yarım gazete boyu çıkacaktır. Şimdi olduğu gibi, dağıtımı yine profesyonel olarak yapılacak ve yurdun her köşesindeki bayilere ulaşması sağlanacaktır. 16 sayfa olacak ve 10 Tl fiyatla satılacaktır. Okurlarımızın, günlük gazeteye olan ihtiyacı bir an akıllarından çıkarmaksızın kendilerine düşeni yapmaya hazır olduklarına ve Haftalık Gerçek'e sahip çıkarak yurt çapında yaygınlaştıracaklarına güveniyoruz.

SGB: «Gençliğin

Baştarafı s. 1'de

lerin temel gereksinmelerinden olan kitap, defter ve kalemlerin bile alınmasını imkânsızlaştırdı. Sadece bir kurşun kalemin fiyatının 10 lira olduğunu söylemek yeter. Okumak için büyük şehirlere gelen köy ve kasaba çocuklarının çoğunluğu, yüksek kiralar karşısında evsiz barksız kalmıştır. Yurtlardaki öğrenciler son derece kötü beslenme ve yaşam koşullarıyla karşı karşıyadır. Çağdışı gerici eğitim sisteminin bir sonucu olarak her yıl yüz binlerce öğrenci diplomalı işsizler ordusuna katılmaktadır.

Bütün bunlar karşısında kendi geleceğine sahip çıkmak isteyen, çağdaş ve demokratik bir eğitim mücadelesi veren öğrenci gençlik baskı ve terörle sindirilmek, susturulmak isteniyor. Öğrenci gençlik üzerinde idari, polis baskıları artırılıyor, anti-demokratik yeni hükümler getiriliyor. Öğrenci gençliğin demokratik ve siyasal bilincinin, örgütlenmesinin gelişmesinden korkan gerici faşist güçler, saldırı ve cinayetlerini yoğunlaştırıyorlar. Burjuvazinin ve her türden gerici siyasal güçlerin saldırılarına rağmen geri çekilmeyen, yılmayan öğrenci gençlik mücadelesinde kararlı ve azimlidir. Ne varki, öğrenci gençlik, üniversiteli, liselisiyle örgütsüz durumdadır. Öğrenci gençlik, bir bütün olarak merkezi demokratik kitle örgütlenmesinden yoksundur. Öğrenci gençliğin mücadelesi, topyekûn örgütlü yığınsal bir mücadele olmaktan uzak tek tek okul birimlerinin içine hapsedilmiş durumdadır. Öğrenci gençliğin mücadelesi örgütsüz ve dağınık bir şekilde kendiliğinden olarak sürmektedir.

Bizler bu gidişe dur demezsek, kendi birliğimizi ve merkezi örgütümüzü yaratamazsak gerici faşist güçler kolayca öğrenci gençliği teslim alabileceklerdir. Her ilerici çıkışı önleyebilecektir.

Bizler çağdaş ve demokratik bir eğitim istiyorsak, bizler idari polis faşist baskısına karşı mücadele vermek istiyorsak, bizler halkımızın verdiği bağımsızlık barış demokrasisi ve sosyalizm mücadelesinde onurlu yerimizı güçlendirmek istiyorsak güçlerimizi birleştirmek zorundayız, kendi merkezi demokratik kitle örgütümüzü yaratmak zorundayız.

Örgütümüz sosyalist gençler birliği başından beri her zaman gençlik hareketinin çıkarlarını kendi grup çıkarlarının üstünde tutarak öğrenci gençliğin anti-faşist güçbirliğinin kurulması ve tüm anti-faşist öğrenci kesimlerini bağrında toplayacak öğrenci gençliğin merkezi demokratik kitle örgütünün yaratılması için kararlı bir mücadele vermiştir. Öğrenci gençliğin birliği yolundaki tüm somut girişimlere destek olmuştur. Örgütümüz, önümüzdeki dönemde daha da azgınlaşacak olan faşizme ve siyasal gericiliğe karşı öğrenci gençliğin anti-faşist güçbirliğinin ivedi ve zorunlu olduğunu bir kere daha vurgular, bu doğrultuda tüm devrimci demokratik gençlik örgütlerini ortak mücadeleye çağırır.

Seçim sonuçlarının

Baştarafı Sayfa 6'da

ları biraz daha detaylandırılmakta ve baslıca «sosyal demokratlar», «bilimsel sosyalistler» ve «diğer sol» başlıca 3 grup altında toplanmaktadırlar. Görüldüğü gibi CHP'den solda olanların % 14'lük payının % 7'sinden fazlasını bilimsel sosyalist hareket oluşturmaktadır. «Diğer sol»un payı da buna yaklaşmaktadır.

Bu iki grubun yani bilimsel sosyalist hareketle, bunun dışında kalanların oluşturdukları iki blokun karşılaştırması 5 nolu tabloda verilmektedir. Bilimsel sosyalist hareketin oylarındaki hızlı artış hemen görülmektedir. 1977 Haziran'ında 10 bini bile bulmayan oy miktarı aynı yılın Aralık ayında 30 bine, bu seçimlerde ise 120 bine çıkmakta, oy oranı da % 53'ü aşmaktadır. Buna karşılık «diğer sol»un oyları da hızlı bir gelişme göstermiş 5 Haziran 1977'de sadece TBP'de ifadesini bulan 30 bin civarında oy bu seçimlerde 100 bini aşmıştır.

Tablo 6'da CHP'nin solunda kalanların durumu ele alınmış ve bu kapsam içinde kalanların oy durumları ile gelişmeleri incelenmiştir. Burada verilen oy yüzdeleri herbirinin toplam sol oylar içindeki paylarını göstermektedir. Görüldüğü gibi son seçimlerde en yüksek yüzdeye TSİP —devrimci demokratlarla birlikte— erişmiştir.

7 nolu tabloda ise bilimsel sosyalist hareketin son seçimlerdeki oyları karşılaştırılmaktadır.

1'den 7'ye kadarki tablolarda 25 ilde yapılan senato seçimleri ve bu illerin diğer iki seçimdeki durumları ele alınmıştır. Bunlara milletvekilliği ara seçimi yapılan illerin de katılmasıyla 29 ilin durumunu yansıtan değerlendirmeler ise 8-14 nolu tablolarda, 1-7 nolu tablolara paralel olarak verilmektedir. Bilindiği gibi Manisa'da hem senatör hem de milletvekili seçimi yapılmıştır. Bu nedenle 29 ilin toplamına Manisa'daki seçimlerden sadece birinin, bu seçimler esas olarak senato seçimleri olduğu için de senato seçimleri sonuçları dahil edilmiştir.

Görüldüğü gibi 29 ilin toplamında elde edilen sayılar 25 ildeki senato seçimlerindeki sonuclarla tam bir parelellik göstermektedirler. Yine de şu bir kaç noktaya işaret etmeyi yararlı görüyoruz.

İlk dikkati çeken nokta milletvekili seçimlerinin eklenmesiyle 1977 ye göre oylarındaki artışın daha belirginleşmesi, buna karşılık MSP'nin oylarında bir düşme meydana gelmesi, MHP'nin ise çok az bir artış göstermesi. Bunun nedeni milletvekili seçimi yapılan illerde bir kişi seçileceği için gericilere verilen oyların daha çok AP'ye yönelmeleri olabilir.

Bir diğer nokta 29 ilin toplamında gericilik cephesinin oy oranının daha yükselmesidir. Bunun nedeni milletvekili seçimi yapılan illerin büyük bölümünün eskiden beri DP-AP geleneğinin kalesi niteliğini kazanmalarıdır.

Bir diğer nokta CHP'den solda olanların, demokrasi saflarındaki toplam sayısının 29 ilde %1.20 oranında azalmasıdır. Bunda solda yer alanların bir bölümünün senato seçimlerine ağırlık vermeleri etkili olmuş olabilir.

Seçim sonuçlarının genel değerlendirmesinin ortaya çıkardığı manzara budur. Ayrıca il il, bölge bölge değerlendirmelerin yapılması yararlı olacaktır. Ancak bu yazının kapsamını çok kabartacağı için biz böyle bir değerlendirmeye giremiyoruz. Ne ki okuyucuya, yapacağı bazı kıyaslamalarda yararlı olmak amacıyla oyların il il dağılımını tablo 15'de topluca veriyoruz.

ARA SEÇİMDEN

Baştarafı Sayfa 2'de

zına atacak kurbanlar arar, bunları da işçi sınıfının icinde bulmağa çalışır. Arslanlara kurban vermemek üzere örgütlere, dayanışmaya hız verelim. Büyük Millet Meclisine işçi sınıfının sözcülerini sokalım.

Bunu basarmak için solun birliğini yaratmak olduğumuzu hiç unutmamalıyız. Son seçimler bu zorunluluğu bir daha gösterdi. İşçiler, emekçiler, solun gerçek güç kaynağı olan kitleler, dağınık sola güvenmediklerini açığa vurdular. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'ne emekçi insanlarımızın biraz daha fazla ilgi duyması, desteklemesi hiç de boşuna değildir. Dar da olsa birliği gerçekleştirmiş, kapılarını tüm sosyalistlere açmış olan bu partimizin «birlik» için uğraşması emekçilerin sevgisini biraz daha toplamıştır. Bunu hepimiz görmeliyiz. Birlik uğraşını yalnızca bu partiye bırakmamak, öbür sosyalist partilerden de iş beklemek hakkımızdır. Meclisin eşiğinden içeri ayak basmamız için bu gerekiyor. Ben, bu konuda eskisinden daha umutluyum.

Gerçek Durum

Bu yeni dönem, sosyalist hareketin birliği ve solun birlikteliği yolunda sağlam ve kalıcı adımların güçlendirilerek somut kazanımlara dönüşeceği dönemdir.

Bu yeni dönem, sahte sol CHP'nin ve sosyal demokrasinin iflasıyla kitlelerde doğan düş kırıklığını, gerçek umuda dönüştürecek ve sahte umutların yerine yeşermiş bulunan gerçek umutları toplumsal ve siyasal somut olgular haline getirecek olan solun birliğinin sağlanması dönemidir.

Bu yeni dönem, soldaki tüm ilerici güçlerin ve örgütlerin, sosyalistlerden başlayarak yanyana gelerek güçlü, etkin bir devrimci-demokratik halk bloku yaratacakları dönemdir.

Bu yeni dönem, kitlelerin biricik kurtuluş yolu olan Demokratik Halk Cephesi'nin işçi sınıfı politik hareketi önderliğinde örülmesine başlanacağı dönemdir.

Bu yeni dönem, uzun olmayan bir erimde mutlaka gerçekleşecek olan Demokratik Halk Cephesi'nin öncüsü, işçi sınıfı politik hareketinin birleşip, merkezileşmesini ve bu hareket etrafında tüm halk güçlerinin kendi siyasal ya da ekonomik-demokratik kitle örgütleriyle saf tutmasını getirecek dönemdir.

Bu yeni dönem, kitlelerin giderek güçlenen solda birlik ve birliktelik özlemlerinin, artık bir istem olmaktan çıkarak, somut pratik ve sürekli mücadele içinde realite halinde hayata geçeceği dönemdir.

Bu yeni dönem, sosyalistler arasındaki kısır çekişmelerin ve soldaki kördöğüşünün sona erdirilmeye, devrimci-demokratik hareketteki keşmekeşin önünü almaya doğru, somut, yapıcı, ilkeli girişimlerin ve uğraşların meyvalarını vereceği dönemdir.

Bu yeni dönem, Türkiye'nin siyasal yaşamında 30 yıldır sürüp gelen ve bugün CHP - AP kutuplaşması halinde somutlanan tahtıravalli oyunun ve sunî kamplaşmanın parçalanacağı, bunun yerine sosyal sınıf mücadelesine uygun olarak toplumda kıyasıya mücadele eden temel sınıfların **cephelerinin** ve kutuplaşmasının siyasal arenada belirleyici olmaya başlayacağı dönemdir. 14 Ekim seçimleri ve sonuçları, Türkiye'ye yeni yeni olumsuzluklar getirmiş faşist işbirlikçilerine ve faşistlere geçici bir moral kazandırmıştır, ama 14 Ekim seçimleri ve bu seçimlerde solda izlenen birlik, dostluk, dayanışma ve işbirliği politikaları, emekçi halk hareketinin kaderini değiştirecek derecede önemli kazanımların da başlangıcı olmuştur. Bizce asıl önemli olan budur.

14 Ekim seçimleri, soyut öncülük iddialarıyla gününü gün eden tekke politikalarının kısırlık çemberlerinin hiçbir sonuç vermeyeceğini birkez daha kanıtlarken, buna karşılık, birlik ve işbirliği politikalarının güçlenmekte olduğunu dosta düşmana göstermiştir.

Seçimlerin görüntüsel galibi AP'dir, ama asıl galibi yukarıda vurguladığımız yeni dönemi açan devrimci-demokratik halk hareketidir. Çünkü sandık sonuçları eninde sonunda sayısal bir göstergedir. Sandık bitmiş ve sayılan oylar torbalara konularak seçim kurullarının küflü depolarına kaldırılmıştır. Ama hayat devam etmektedir. Sınıf mücadelesi sürmektedir. Ve muazzam bir potansiyel taşıyan emekçi sınıf güçleri, bundan sonraki mücadelelerini **birlikte** sürdürmek için tarihsel bir döneme girmişlerdir. Aslolan bu tarihsel olanağı değerlendirerek halk güçlerinin birlik sürecini hızlandırmaktır.

Bu süreçte, işçi sınıfımızın ve emekçi halk güçlerimizin siyasal olan ve olmayan tüm örgütlerine büyük görevler düşmektedir. Halk Cephesi yolunda ve işçi sınıfı politika hareketinin merkezileşmesi doğrultusunda bugün yapılacak şey, bütün güçlerimizi kapsayacak, etkin bir devrimci-demokratik mücadele blokunun **somut programlar ve hedefler** etrafında kurulmasıdır.

Gün birlik ve işbirliği günüdür. Gün, mücadelemizi hepbirlikte sürdürmenin günüdür.

Ve zafer, halk güçlerinin, zafer sosyalizmin olacaktır.

Baştürk: «İşçi sınıfının

Baştarafı s. 1'de

değerlendirme ışığında irdelendiğinde, bulunacak siyasal çözümün, ücretlerin dondurulması, kemerlerin sıkılması biçiminde özetlenebilecek İMF istemlerini uygulamaya koyabilmesi için baskıcı, hak ve özgürlükleri kısıtlavıcı önlemler almasını gündemde tutmaktadır. Bu nedenle bu parlamento yapısı içinde ve bu ekonomik koşulların varlığında, bulunacak siyasal çözümün işçi ve emekçi halka vereceği birşey yoktur.

Baştürk devamla, işçi sınıfının siyasal bölünmüşlüğüne rağmen, sol ve sosyalist partilerin ve adayların seçimlerde aldığı oy miktarının önemli bir ağırlığı olduğunu vurgulayarak, birlik yolunda sosyalist örgüt ve kişilere önemli görevler düştüğünü vurguladı.

Baştürk, DİSK'in, bir sendika olduğunun bilincinde olarak bu çabalara yardımcı olacağını da sözlerine ekledi.

DKB:«Demokrasi güçlerinin birliği sağlanmalıdır»

Baştarafı s. 1'de

dan yapılan açıklamada 14 Ekim seçimlerinin ardından daha zor, daha baskıcı günlerin gelmekte olduğu koşullarda demokrasi güçlerinin birliğinin sağlanması gereğinin kendisini her geçen gün daha güçlü bir biçimde duyurduğu belirtilerek, DKB'nin bu doğrultuda gösterilen çabaları ve atılan adımları destekleyeceği ve örgütlü demokratik kadın güçlerinin ortak davranması yolunda çabalarını sürdüreceği bildirilmiştir. DKB Merkez Yürütme Kurulu'nun açıklaması şöyledir:

«Faşist saldırganlığın alabildiğine azdırıldığı, hayat pahalılığının artarak sürdüğü koşullarda geniş emekçi kitlelerin ve bu arada kadınların zor günler yaşadığı açıktır. «Ara rejim» söylentilerinin yoğunlaştığı, gericilerin saldırganlıklarının, faşistlerin katliamlarının arttığı bugünleri 14 Ekim seçimlerinin ardından daha zor, daha baskıcı günlerin izleyeceği görülmektedir.

Can güvenliğinin kalmadığı, hergün başka başka anaların yüreklerinin evlat acısı ile karardığı, yaşama koşullarının her geçen gün daha da ağırlaştığı bu koşulların kader olmadığını bilen kadınlar, tüm emekçilerle birlikte demokrasi saflarında her geçen gün daha büyük saylarla yeralmaktadırlar.

Ne var ki, demokrasi saflarındaki birliğin henüz yeterince sağlanamamış olmasının faşizme karşı ve daha iyi yaşama koşulları için verilen mücadelede zaaf oluşturduğu da açıktır.

Bugün 30'u aşkın şubesi ve onbinlerce üyesiyle Demokratik Kadın Birliği, demokrasi güçlerinin ilkeli, kalıcı birliğinin sağlanması yolunda gösterilen çaba ve atılan adımların yanındadır. Faşizme, emperyalizme, tekellerin egemenliğine karşı, siyasal olan ve olmayan tüm devrimci, ilerici, demokratik örgütlerce bir devrimci demokratik blok oluşturumlasının hayatiyetinin bilinciyle Demokratik Kadın Birliği yurdun dört bir yanında, yaynıları ve binlerce üyesi ile böyle bir blokun oluşturulması çabalarının başarısına katkı için tüm olanaklarını seferber etmeyi sürdürecektir. DKB devrimci demokratik güçlerce oluşturulacak böyle bir blokta yerini alacaktır.»

14 Ekim 1979 seçim sonuçlarının genel değerlendirmesi

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu'nun dün toplanan Parti Genel Yönetim Kurulu'na sunduğu Raporun birinci bölümünde, 14 Ekim seçim sonuçlarının sosyalist ve demokratik açıdan değerlendirilmesi yeralmaktadır.

Aşağıda, Raporun bu bölümünü özet halinde sunuyoruz.

14 Ekim seçimlerinde ne olduğu genel hatlarıyla biliniyor. Biz bu yazımızda seçim sonuçlarını sayılarla detaylandırıp, genel gelişme çizgisinin önemli noktalarına parmak basmağa çalışacağız.

Gelişme çizgisi için kaynak olarak son 3 seçimi; 5 Haziran 1977 Genel, 11 Aralık 1977 Mahalli ve 14 Ekim 1979 Kısmi Senato seçimlerini alıyoruz. Bu üç seçimin sonuçlarını çeşitli açılardan değerlendirip, gelişme çizgisini değerlendirecek ve muhtemel gelişmeleri kestirmeğe çalışacağız.

İncelememize başlarken bir noktayı hatırlatmayı yerinde görüyoruz. Bilindiği gibi TSİP seçimlerde «devrimci demokratlar» ile işbirliği yapmıştır. Ayrıca bazı illerde TSİP adaylarının desteklendiği açıklanmıştır. Ancak bizim tespitlerimize göre bu gibi destekleme açıklamaları, TSİP'in aldığı oyları etkileyecek bir mertebeye ulaşmamıştır. Bu bakımdan «eylembirliği yapılan yerlerde TSİP oylarında sıçrama olmuştur» görüşleri gerçekle bağdaşmamaktadır. Bütün bu nedenlerle TSİP'in oyları, başlıca TSİP'le devrimci demokratların ittifakını kapsamaktadır.

Gericiler cephesi

1 nolu tablcda Senato seçimi yapılan 25 ilde 3 seçimde oyların dağılımı ve gelişimi verilmektedir. Görüldüğü gibi son seçimlere katılan gerici ve faşist burjuva partilerinin, yani AP'nin, MSP'nin, MHP'nin ve CGP'nin dördü de 5 Haziran 1977 seçimlerine göre oylarını da oy yüzdelerini de artırmışlardır. Bu 4 partinin 11 Aralık 1977 seçmilerindeki oy miktarları belirli bir düşme göstermektedir ama AP ve MHP'nin oy oranları söz konusu seçimde de artmıştır. Kaldı ki mahalli seçimlerde partiler tüm ilçelerde seçime katılmış değillerdir. 25 ildeki 288 ilçede örneğin, AP 7 ilçede, MSP 78, MHP 180 ilçede seçime katılmamış; CGP ise sadece 31 ilçede seçimlere katılmıştır. Bu nedenle partilerin seçimlere katıldıkları yerlerdeki geçerli oy sayısı esas alınarak bir diğer oy yüzdesi de hesaplanabilir.

Bu tabol'daki oy yüzdeleri sütünlarında parantez içinde verilen sayılar partilerin bu yoldan elde edilen yüzdeleridir. Ve bu yüzdeler doğal olarak 25 ildeki toplam geçerli oya göre hesaplanan yüzdelerden daha büyüktür. Ama patrilerin katılmadıkları yerleri kapsamadıkları için de, bir bakıma seçmen tarafından alternatıflerden biri olma imkanını içermektedirler.

İşte parantez içindeki yüzdelere bakıldığında gerici ve faşistler cephesinde yer alan partilerin mahalli seçimlerde de bir ilerleme kaydettikleri görülmektedir.

Oy yüzdeleri belirgin artış gösteren bu 4 partinin oy miktarlarındaki artış ise son derece cüzidir. DP'nin oylarının büyük ölçüde AP'ye kaydığı göz önünde tutulursa, AP'nin 5 Haziran 1977'den bu yana oylarını ancak 70 bin civarnıda artırdığı görülür ki bu yüzdeye vurulursa ancak % 3 eder. Benzeri şekilde diğer üç partinin de oylarındaki artış hemen hemen bu mertebelerde olmuştur. Bu olguyu toplam olarak tablo 2'den görmek mümkündür. Demokrasi safları ile demokrasi düşmanları cephesinin kıyaslandığı bu tablc'da gericilik saflarında yer alan 5 partinin 3 milyon civarındaki toplam oylarında ancak 100 binlik bir artış o'duğu görülmektedir. Bu da % 3.8'lik bir artışa tekabül etmektedir.

Bu olguyu iki etkene bağlamak mümkündür. Birincisi yeni düzenlenen seçmen kütüklerinde seçmen sayısının 1977'ye nazaran bir hayli düşük olmasıdır. Zaten pek çok seçmenin yeni kütüklere yazılamadığı bilinmektedir. İşte bu nedenle bu partilere oy verebilecek bir kısım seçmenin oyunu kullanamamış olması oy sayısındaki daha büyük bir artışı önlemiş olabilir. Bir diğer etken ise CHP'den yana seçmenlerin önemli bir bölümünün yeniden MC partilerine itibar etmemiş olmalarıdır. Gerçi son seçimlerde katılma oranı yüksek olmuştur ama kütüklerin yeni yazıldığı bir seçimde bu doğaldır. Üstelik böylesine kritik bir seçimde, kitleler böylesine politikaya ilgi duyarlarken seçimlere katılma oranı bizce yüksek sayılmamalıdır. Söz gelimi 2 yıl önce nüfusu daha az olan İstanbul'da 1.572.729 seçmen oyunu kullanırken, bu seçimlerde ancak 1.327.955 oy kullanılmıştır. Oysa kayıtlı seçmen sayısı 2 milyon 100 bini aşkın olup, 1977'de oy veren seçmen sayısından bir hayli fazladır. Ülkenin en politize ilinde seçime katılma oranı ancak % 60 olmuş, yani her 10 seçmenden 4'ü sandık başına gitmemiştir. Sonuçta İstanbul'da 1977'ye oranla 244.774 kişi oyunu kullanmamıştır. Bize göre bu seçmenlerin önemli bir bölümünü CHP'den umudu kesip MC partilerine oy atmaya eli varmayan, solda da güveneceği güçlü birliği göremeyen yurttaşlar oluşturmaktadır.

Gericiler cephesine giden oyların fazla artmayıp, yüzdelerinin belirgin artışı, bu etkenlerden hangisi ağır basarsa bassın yine de olumsuz bir gelişmedir.

Kısacası gerici saflara giden oylarda fazla bir artış olmaması belki bir teselli noktasıdır ama, kamuoyunda etkinlik sağlayan, demokrasi düşmanlarına azgınlık ve güçlülük kazandıran oy oranlarındaki artıştır.

Demokrasi cephesi

Sosyal demokrasi ise seçimlerde tam anlamıyla hezimete uğramıştır. Zaten mahalli seçimlerle başlayan oy sayısında büyük, oy oranında küçük düşme bu seçimlerde her ikisinde de büyük düşmelerle noktalanmıştır. CHP 1965'den 1977'ye 12 yılda elde ettiği ilerlemeyi 20 ayda yitirerek 1965'deki seviyesine düşmüştür. Bunalımın ceremesini halk çekerken bunun faturasını burjuvazi sosyal demokrasiye, hem de solculuk adına ödetmesini becermiştir. Bu günleri görürcesine önceden defalarca dile getirdiklerimizi tekrarlamaya gerek görmüyoruz. Ama bir noktaya işaret edelim ki, emekçi kitlelerin sosyal demokrasiden kendilerine hayır gelmeyeceğini onun iktidarında yaşayarak kavramaları olumlu bir gelişme olmuştur. Şimdi bu solda güvenecekleri, etrafında toplanacakları güçlü ve birleşik bir alternatif oluşturmak, her zamankinden fazla önem ve aciliyet kazanmıştır.

Evet so'da yer alanların —ya da kamuoyunda sol diye bilinenlerin— seçimlerdeki durumu pek iç açıcı değildir. Bunlardan 5 Haziran 1967 seçimlerine katılan TBP ve TİP olmuşlardır. Mahalli seçimlerde ise bu ikisine TSİP'le SDP katılmıştır. Ayrıca her iki seçimde de bağımsız ilerici, solcu adaylar yer almışlardır. Ancak bunların ayrı ayrı dökümünü yapmak mümkün olmadığı icin tabloda gösterilememişlerdir. Nihayet son seçimlere partilerle birlikte seçime çeşitli nedenlerle parti olarak katılamayan siyasi çizgilerin destekledikleri «bağımsız» adaylar da katılmışlardır. İlk göze çarpan tablonun bu bölümündeki sayıların diğer bölümlere kıyasla bir hayli **düşük haneli** olduklarıdır. Ancak gelişme de son derece çarpıcı bir şekilde görülmektedir. Solda yer alanlarn oy destekleri hızla artmaktadır.

Burada, mahalli seçimlerle ilgili olarak gericiler cephesini incelerken yapmış olduğumuz açıklamayı bir de demokrasi saflarındaki partiler için hatırlatmayı yerinde görüyoruz. Nitekim senato seçimlerinin yapıldığı 25 ilin 288 ilçesinin, CHP 280'inde secime katılırken SDP 3. TBP 16, TİP 61, TSİP ise 33 ilçede secime katılmışlardır. Ve yine parantez içinde verilen oy oranları her partinin katıldığı yerlerdeki gecerli oya göre hesaplanmış yüzdelerdir. Görüldüğü gibi bu yüzdeler 25 ilin toplamına göre bir hayli yüksek olmaktadırlar.

Tablo 2'nin bir tarafında gericiler cephesinin toplamı verilirken, öbür tarafında da demokrasi saflarının toplamı gösterilmiştir. Hem oy miktarı, hem de oy yüzdesi bakımından gelişme hiç de iç açıcı değildir. 1977'de oyların dağılımı hemen hemen yarı yarıya iken (gerici ve ilerici bağımsızların dağılımı yapılmadığından toplam % 100'ün altındadır) 1979 da gericiler cephesine giden oylar demokrasi saflarına gidenlerin hemen iki katına ulaşmıştır. Gericilerin oy miktarlarında fazla bir artma olmadığına göre, demek ki solda yer alanlar sosyal demokrasiden uzaklaşanları kazanmada yeterince başarılı olamamışlardır. Bunun da nedeni her yeri geldiğinde vurguladığımız gibi seçimlerde geniş kapsamlı bir sol blok oluşturulamamış olmasıdır.

CHP'nin solunda oylar artmıştır

3 nolu tabloda demokrasi saflarında yer alanların seçimlerdeki kendi iç gelismeleri verilmektedir. Bu tabloda bir tarafta CHP yer almaktadır, öbür tarafta sosyal demokrasiden daha solda olanlar, solda bilinenler. Görüldüğü gibi CHP'deki düşüşe karşı soldakilerin toplam oyu bu secimlerde bir sıçrama yapmakta ve demokrasi saflarına giden toplam oyun % 14'üne yani 1/7'sine ulaşmaktadır.

Tablo 4'de ise demokrasi saf-

14 EKİM 1979 SENATO SEÇİMİ SONUÇLARI (25 İlde) — OYLARIN DAĞILIMI

İLLER	GEÇERLİ OY	AP	MSP	MHP	CGP	CHP	SDP	TBP	TSİP	TİP	Bağ.
AĞRI	81 050	39 766	18 777	680	784	19 768	363	-	432	480	
AMASYA	114 159	57 467	6 447	6 202	1 981	37 899	778	1 765	797	883	
ANTALYA	233 350	154 064	6 243	7 747	2 951	53 860	1 437	1 435	1 319	1 197	3 097
ARTVİN	60 029	31 496	2 268	713	-	24 202	477	435	324	314	
BALIKESİR	316 664	186 494	18 286	13 175	6 606	84 317	2 358	1 557	1 965	1 908	
BİTLİS	45 410	15 794	8 127	549	11 424	8 660	166	-	547	143	
BURDUR	78 294	40 409	2 939	8 989	1 395	22 598	502	500	567	395	
ÇANAKKALE	156 218	92 263	6 919	3 524	2 625	47 189	1 151	724	990	833	
ERZİNCAN	82 364	34 357	3 098	13 813	765	28 492	617	469	380	403	
ERZURUM	208 200	103 926	36 289	33 071	2 614	29 306	868	-	795	911	
HAKKARİ	29 873	13 312	5 785	-	225	10 823	147	-	1 753	239	
HATAY	216 107	84 012	11 618	22 081	1 574	89 224	914	796	3 333	1 175	1 380
ISPARTA	99 233	72 085	3 587	8 137	1 398	11 963	692	482	502	387	
İSTANBUL	1 276 174	509 564	110 366	46 588	39 590	483 478	13 098	27 771	5 561	12 618	27 540
KARS	131 477	45 690	7 383	15 050	2 166	52 712	1 837	1 325	3 537	1 837	
KÜTAHYA	168 372	103 589	14 954	10 888	3 695	33 098	-	1 123	851	1 025	
MANİSA	312 977	178 323	17 040	14 921	5 328	89 078	2 249	1 483	1 790	2 695	
MARDİN	122 452	33 870	21 015	132	296	25 485	329	-	16 681	409	24 235
MUŞ	55 444	17 794	19 369	1 866	-	13 595	-	248	536	154	1 962
RİZE	104 382	55 688	12 069	5 307	1 535	26 912	739	-	375	762	
SAMSUN	288 343	159 422	25 916	15 614	5 172	73 523	1 873	-	1 592	1 821	3 410
SİİRT	83 522	22 821	36 569	601	603	13 198	495	260	12 391	307	
TOKAT	202 454	80 773	20 585	33 836	2 432	43 826	1 045	16 415	1 280	1 172	1 090
VAN	84 840	26 725	19 530	1 193	20 382	19 634	390	-	2 507	490	
YOZGAT	151 039	45 441	19 675	47 255	4 779	33 096	809	901	1 149	934	
TOPLAM	4 741 639	2 214 776	459 862	312 630	118 159	1 386 095	33 697	56 941	62 051	33 897	63 531

14 EKİM 1979 MİLLETVEKİLİ ARA SEÇİMİ SONUÇLARI — OYLARIN DAĞILIMI

İLLER	GEÇERLİ OY	AP	MSP	MHP	CGP	CHP	SDP	TBP	TSİP	TİP	Bağ.
AYDIN	241 439	143 055	6 062	8 437	4 023	74 808	1 805	-	1 949	1 320	
EDİRNE	131 349	68 270	1 702	1 476	2 083	55 366	787	435	523	405	302
KONYA	419 586	204 169	64 708	39 999	7 772	94 692	2 450	1 747	1 925	2 124	
MANİSA	315 194	130 589	17 683	14 776	4 993	89 254	2 087	1 443	1 789	2 570	
MUĞLA	159 882	92 560	2 734	2 903	2 954	55 525	921	691	687	950	
TOPLAM	1 267 450	688 648	92 889	67 591	21 805	368 645	8 050	4 216	6 873	7 306	302

TABLO.1 SENATO SEÇİMİ YAPILAN 25 İLDE PARTİLERİN TOPLAM OY DAĞILIMI

	AP		MSP		MHP		CGP		DP		CHP		SDP		TBP		Bağımsız		TSİP		TİP		Birlik Dayanışma	
	Oy		Oy	%	Oy	%	Oy	%	Oy	%	Oy	%	Oy	%	Oy	%	Oy	%	Oy	%	Oy	%	Oy	%
5 HAZİRAN 1977	2 062 521	36.42	450 367	7.95	292 569	5.17	101 709	1.80	83.038	1.47	2 329 678	41.14	-	-	29 960	0.53	-	-	-	-	8 816	0.16	-	-
11 ARALIK 1977	1 743 623	37.75 (38.24)	327 976	7.10 (8.56)	239 404	5.18 (8.83)	39 960	0.87 (3.25)	44 968	0.91	1 857 372	40.21 (40.88)	669	0.01 (0,41)	15 665	0.34 (1.81)	-	-	9 913	0.22 (0.88)	19 672	0.43	-	-
14 EKİM 1979	2 214 776	46.71	459 862	9.70	312 630	6.59	118.159	2.49	-	-	1.386 095	29.23	33 697	0.71	56 941	1.20	13 609	0.29	62 051	1.31	33 897	0.71	22 828	0.48

TABLO 8. PARTİLERİN OY DAĞILIMI (29 İLDE)

	AP		MSP		MHP		CGP		DP		CHP		SDP		TBP		Bağımsız		TSİP		TİP		B.D.	
	Oy	%	Oy	%	Oy	%	Oy	%	Oy	%	Oy	%	Oy	%	Oy	%	Oy	%	Oy	%	Oy	%	Oy	%
5 HAZİRAN 1977	2 467 413	36.80	556.968	8.31	357 734	5.29	128 636	1.92	122 239	1.82	2 722 454	40.60	-	-	30 817	0.46	-	-	-	-	9 305	0.14	-	-
11 ARALIK 1977	2 118 612	38.22 (38.63)	407 406	7.35 (8.97)	286 713	5.17 (8.76)	42 453	0.77 (3.6)	66 026	1.19	2 243 380	40.47 (41.03)	669	0.01 (0.41)	15 655	0.28 (1.81)	-	-	11 269	0.20 (0.89)	22 461	0.41 (1.09)	-	-
14 EKİM 1979	2 720 931	47.83	534 799	9.40	365 193	6.42	135 021	2.37	-	-	1 664 940	29.27	39 660	0.70	59 914	1.05	13.911	0.25	67 135	1.18	38 617	0.68	22 828	0.40

25 il sonuçları

TABLO 2. GERİCİLER CEPHESİ-DEMOKRASİ SAFLARININ KARŞILAŞTIRILMASI (25 İlde)

SEÇİMLER	GERİCİLER CEPHESİ (AP, MSP, MHP, CGP, DP)		DEMOKRASİ SAFLARI (CHP, SDP, TBP, TSİP,TİP,BD,Bağ.)	
5 HAZİRAN 1977	2 990 204	52.81	2 368 454	41.83
11 ARALIK 1977	2 395 931	51.81	1 903 291	41.21
14 EKİM 1979	3 105 427	65.49	1 609 198	33.93

TABLO 3. DEMOKRASİ SAFLARINDAKİ DURUM (25 İlde)

SEÇİMLER	SOSYAL DEMOKRASİ (CHP)		CHP'DEN SOLDA OLANLAR (SDP,TBP,TSİP, TİP,BD,Bağ.)	
5 HAZİRAN 1977	2 329 678	98.36	38 776	1.64
11 ARALIK 1977	1 857 372	97.59	45 919	2.41
14 EKİM 1979	1 386 095	86.14	223 103	13.86

TABLO 4. DEMOKRASİ SAFLARINDAKİ SİYASİ AKIMLARIN DURUMU

SEÇİMLER	SOSYAL DEMOKRASİ (CHP) Oy	%	BİLİMSEL SOSYALİSTLER (TSİP,DB,TİP) Oy	%	DİĞER SOL (SDP,TBP,Bağ.) Oy	%
5 HAZİRAN 1977	2 329 678	98.36	8 816	0.37	29 960	1.26
11 ARALIK 1977	1 857 372	97.59	29 585	1.55	16 334	0.86
14 EKİM 1979	1 386 095	86.14	118 776	7.38	104 247	6.48

TABLO 5. CHP'DEN SOLDA OLANLARIN GRUPLAŞMASI

Seçimler	BİLİMSEL SOSYALİSTLER (TSİP,BD,TİP) Oy	%	DİĞER SOL (SDP,TBP,Bağ.) Oy	%
5 HAZİRAN 1977	8 816	22.74	29 960	77.26
11 ARALIK 1977	29 585	64.43	16 334	35.53
14 EKİM 1979	118 776	53.26	104.247	46.74

TABLO 6. CHP'DEN SOLDA OLANLARIN DURUMU (25 İLDE)

SEÇİMLER	TSİP Oy	%	BD Oy	%	TİP Oy	%	TBP Oy	%	SDP Oy	%	Bağ. Oy	%
5 HAZİRAN 1977	-	-	-	-	8 816	22.74	29 960	77.26	-	-	-	-
11 ARALIK 1977	9 913	21.59	-	-	19 672	42.84	15 665	34.11	669	1.46	-	-
14 EKİM 1979	62 051	27.82	22 828	10.24	33 897	15.20	56 941	25.53	33 697	15.11	13 609	6.10

TABLO 7. BİLİMSEL SOSYALİST HAREKETTE OY DAĞILIMI (14 EKİM 1979, 25 İLDE)

TSİP Oy	%	BD Oy	%	TİP Oy	%
62 051	52.24	22 828	19.22	33 897	28.54

29 il sonuçları

TABLO 9. GERİCİLER CEPHESİ DEMOKRASİ SAFLARI KARŞILAŞTIRMASI

SEÇİMLER	(AP, MSP, MHP, CGP, DP) Oy	%	(CHP, SDP, TBP, TSİP,TİP, Bağ.) Oy	%
5 HAZİRAN 1977	3 632 990	52.14	2 762 576	41.20
11 ARALIK 1977	2 921 210	52.70	2 293 434	41.37
14 EKİM 1979	3 785 944	66.02	1 906 905	33.53

TABLO 10. DEMOKRASİ SAFLARINDAKİ DURUM

SEÇİMLER	CHP Oy	%	CHP'DEN SOLDA OLANLAR (SDP,TBP,TSİP, TİP,Bağ.) Oy	%
5 HAZİRAN 1977	2 722 454	98.55	40 122	1.45
11 ARALIK 1977	2 243 380	97.82	50 054	2.18
14 EKİM 1979	1 664 940	87.31	241.965	12.69

TABLO 11. DEMOKRASİ SAFLARINDAKİ SİYASİ AKIMLARIN DURUMU

SEÇİMLER	SOSYAL DEMOKRASİ (CHP)		BİLİMSEL SOSYALİSTLER (TSİP,TİP,BD)		DİĞER SOL (SDP,TBP,Bağ.)	
5 HAZİRAN 1977	2 722 454	98.55	9 305	0.34	30 817	1.11
11 ARALIK 1977	2 243 380	97.82	33 730	1.47	16 324	0.71
14 EKİM 1979	1 664 940	87.31	128 580	6.74	113 385	5.95

TABLO 12 CHP'DEN SOLDA OLANLARIN GRUPLAŞMASI

SEÇİMLER	BİLİMSEL SOSYALİSTLER TSİP, TİP, BD Oy	%	DİĞER SOL (SDP, TBP, Bağ.) Oy	%
5 HAZİRAN 1977	9 305	23.19	30 817	76.81
11 ARALIK 1977	33 730	67.39	16 324	32.61
14 EKİM 1979	128 580	53.14	113 385	46.86

TABLO 13. CHP'DEN SOLDA OLANLARIN DURUMU

SEÇİMLER	TSİP Oy	%	BD Oy	%	TİP Oy	%	TBP Oy	%	SDP Oy	%	Bağımsız Oy	%
5 HAZİRAN 1977	-	-	-	-	9 305	23.19	30 817	76.81	-	-	-	-
11 ARALIK 1977	11 269	22.51	-	-	22 461	44.87	15 655	31.28	669	1.34	-	-
14 EKİM 1979	67 135	27.75	22 828	9.43	38 617	15.96	59 814	24.72	39 660	16.39	13 911	5.75

TABLO 14 BİLİMSEL SOSYALİST HAREKET OY DAĞILIMI (14 EKİM 1979)

TSİP Oy	%	BD Oy	%	TİP Oy	%
67 135	52.21	22 828	17.75	38 617	30.03